

Lokalbehovsplan 2027–2036

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
2. Strategiska ställningstaganden	6
2.1 Planeringsinriktningar för att möta ett minskat elevunderlag	6
2.2 Storlekar skollokaler	7
2.3 Principer för anpassad grundskola	8
2.4 Geografisk balans av platser	9
2.4.1 Geografisk spridning av platser i anpassad grundskola.....	10
2.5 Effektivisera nyttjande av befintliga lokaler	10
2.6 Lämna lokaler med tillfälliga bygglov och externa inhyrningar	11
3. Nulägesbeskrivning	12
3.1 Lokalkrävande verksamheter	12
3.2 Befintligt lokalbestånd	13
3.2.1 Status, skick och ändamålsenlighet	13
3.3 Historisk utveckling av lokalbeståndet.....	15
3.3.1 Utveckling sedan lokalbehovsplan 2020.....	16
3.4 Historisk utveckling av lokalkostnaderna	18
3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential	20
3.5.1 Lokalkapacitet	20
3.5.2 Effektivt nyttjande av befintligt och planerat lokalbestånd	20
4. Framtida lokalbehov	22
4.1 Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov.....	22
4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna	22
4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen.....	24
4.1.2 Andel elever i kommunal regi	26
4.2. Nämndens förväntade framtida lokalbehov	29
4.2.1 Anpassad grundskola	31
4.2.2 Resursskola	33
4.2.3 Administrativa lokaler	34
4.2.4. Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen	34
4.2.5 Långsiktig utblick.....	39

5. Lokalplanering	42
5.1 Planerad lokalanskaffning	42
5.2 Planerad avveckling.....	44
5.3 Kapacitets- och kostnadsutveckling	45
5.3.1 Lokalkostnadsutveckling	47
6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler	52
6.1 Samnyttjande	52
6.2 Kapacitetsutredning	52
6.3 Lokalfunktionsprogram för grundskola och anpassad grundskola	53
6.4 Behovsutveckling anpassad grundskola	53
6.5 Tvärfunktionella samarbeten	53

Bilagor

Bilaga 1: Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen 2027–2036.

1. Inledning

Lokalbehovsplanen utgör grunden för grundskolenämndens lokalförsörjningsarbete. Planen uppdateras årligen och beskriver nämndens övergripande lokalbehov idag och framöver. Föreliggande lokalbehovsplan omfattar planeringsperioden 2027–2036 och utgör ett underlag för den egna verksamheten och för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

I planen beskrivs centrala strategiska ställningstaganden, användandet av befintliga lokaler, hur lokalbehoven utvecklar sig under perioden, samt hur planeringen ser ut för att kunna tillgodose de behoven. Planen beskriver även hur nämndens lokalkostnader påverkas av planeringen. Både lokalnyttjare och lokalförsörjare bidrar i planeringsarbetet.

Grundskolenämnden ansvarar för kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Som hemkommun har nämnden det övergripande ansvaret för utbildningen för Malmös samtliga barn i åldrarna 6–15 år.

Syftet med grundskolenämndens lokalbehovsplan är att säkerställa att behovet av lokaler för nämndens verksamhetsområde är tillgodosett och att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva lokaler. Genom ett helhetsgrepp och en långsiktighet lägger lokalbehovsplanen grunden för en lokalplanering som utgår från målsättningen om varje elevs bästa skola och att skapa goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten.

Efter en period med en betydande ökning av antalet barn i grundskoleålder förväntas enligt nuvarande prognos en befolkningsminskning under planeringsperioden. Den förväntade befolkningsutvecklingen innebär nya utmaningar och möjligheter i planeringen. I takt med det minskade behov av grundskoleplatser som nuvarande prognos innebär bedöms det finnas möjlighet att avveckla paviljonger och lokaler med brister inom det befintliga beståndet. Nuvarande planeringsläge innebär också att det är nödvändigt att skjuta på majoriteten av tidigare planerade nybyggnationer.

Under planeringsperioden förväntas ett ökat lokalbehov kopplat till den anpassade grundskoleverksamheten. I årets lokalbehovsplan finns en omfattande planering för att utöka antalet platser i anpassad grundskola. Utökningen planeras inom grundskolenämndens befintliga lokalbestånd genom att omorganisera och minska befintliga grundskoleverksamheter för att på så sätt kunna samlokalisera och inrymma anpassad grundskoleverksamhet. På grund av det förväntat minskade elevunderlaget i grundskola under planeringsperioden bedöms denna inriktning som möjlig.

Sammantaget innebär planeringen i föreliggande lokalbehovsplan att det finns tillräckligt med lokaler för att möta upp det förväntade lokalbehovet inom grundskolenämndens verksamhetsområden. Planeringen innebär även ett fortsatt effektivt resursutnyttjande, trots det förväntat minskade behovet av grundskoleplatser. De samlade lokalkostnaderna prognostiseras

enligt nuvarande planering vara i stort sett oförändrade under planeringsperioden. Samtidigt förväntas lokalkostnaderna som andel av nämndens totala kostnader minska, vilket innebär att utrymmet för att fördela pengar till annat än lokaler kommer öka. Detta genom att lämna tillfälliga och bristfälliga lokaler, att i största möjliga mån nyttja det befintliga lokalbeståndet för de förändrade behoven, samt genom att senarelägga nybyggnationer.

2.Strategiska ställningstaganden

De strategiska ställningstagandena är vägledande för grundskolenämndens lokalplanering. Nämndens viktigaste ansvar kopplat till lokalplaneringen är att säkerställa att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och att alla skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva lokaler. Planeringen utgår från målsättningen om varje elevs bästa skola och att skapa goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten. En viktig del i planeringen är att skapa förutsättningar för en välfungerande organisering av varje skolenhet. Exempelvis kan planering av skolornas storlekar, fördelningar av årkurser samt nyttjandegrad skapa goda förutsättningar för ekonomisk bärkraftighet och bemanning.

2.1 Planeringsinriktningar för att möta ett minskat elevunderlag

Efter en period med en betydande ökning av antalet barn i grundskoleålder förväntas enligt nuvarande prognos en befolkningsminskning under planeringsperioden. Den förväntade befolkningsutvecklingen innebär ett nytt planeringsläge med nya utmaningar och möjligheter. I lokalbehovsplanen beskrivs primärt lokalplaneringen som inriktning, men i och med det nya planeringsläget behöver även andra sätt att möta det förväntat minskade elevunderlaget beaktas.

För att på ett effektivt sätt använda befintliga resurser och samtidigt beakta ett långsiktigt perspektiv bygger planeringen huvudsakligen på följande tre inriktningar:

- Lokalplanering
- Omorganisering
- Platsplanering

Lokalplaneringen som planeringsinriktning innefattar anskaffningar och avvecklingar av lokaler. Lokalplaneringen är trög och långsiktig, och sätter ramen för i vilken utsträckning andra planeringsinriktningar kan tillämpas. Planerade lokalförändringar tar ofta flera år från planering till genomförande och får mer eller mindre permanenta och långsiktiga konsekvenser. Det är därmed nödvändigt att beslut om lokalförändringar grundar sig i ett långsiktigt perspektiv.

Utbyggnaden av nya skolor behöver anpassas efter behovsutvecklingen, och en senareläggning av nybyggnadsprojekt är en naturlig följd av och ett effektivt sätt att möta det förväntat minskade elevunderlaget. Ett minskat elevunderlag innebär även en möjlighet att avveckla befintliga lokaler som är tillfälliga eller som inte bedöms som fullt ändamålsenliga.

Omorganisering av skolverksamhet som ett sätt att möta ett minskat elevunderlag möjliggör en mer flexibel planering än vad avveckling av lokaler gör. Omorganisering kan innebära en förändring av antalet paralleller eller stadielinindelning på en skola, vilket innebär att skolans organisering kan anpassas efter behovet utan att få samma permanenta och långsiktiga

konsekvenser som en avveckling innebär. Exempelvis kan antalet paralleller på en skola dras ner för att på så sätt öppna upp för samnyttjande. Delar av en skollokal kan nyttjas av annan skolverksamhet, så som anpassad grundskolverksamhet. Alternativt kan lokalen nyttjas för annan kommunal verksamhet. Denna typ av planering och nyttjande gör det möjligt att med befintliga lokaler utöka grundskolverksamheten när behovet i framtiden förväntas öka igen.

Platsplanering är grundskoleförvaltningens sätt att styra hur många platser som ska vara sökbara för respektive årskurs och skola. Ett minskat elevunderlag ger möjlighet till och skapar ett behov av att i större utsträckning styra klasstorlekar genom platsplanering. Under en lång period då planeringen har präglats av en kraftig ökning av antalet skolelever har inriktningen varit att utöka antalet sökbara platser på skolorna. I och med det fria skolvalet är en konsekvens av detta att skolor med ett högt söktryck har gynnats på bekostnad av skolor med ett lägre söktryck. Generellt fylls samtliga platser på skolor med ett högt söktryck upp, samtidigt som skolor med ett lägre söktryck får ett större antal lediga platser vilket kan skapa svårigheter kopplat till organisering av verksamheten samt ekonomi och bärkraftighet. Sedan 2024 är målsättningen att platsplaneringen ska beakta flera perspektiv så som skolenheternas ekonomi, förutsättningar för undervisning, önskemål i Söka skola¹, samt effektivt lokalnyttjande. Genom platsplaneringen kan elevunderlaget spridas mellan skolor och skapa en jämnare fördelning av platser. Detta kan i sin tur ge bättre ekonomiska förutsättningar för skolverksamheter som idag har svårt att få till en bärkraftig verksamhet. Det finns också en större möjlighet att anpassa klasstorlekar efter behov.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för Malmö stads skolor bedöms en kombination av de tre planeringsinriktningarna som nödvändig.

2.2 Storlekar skollokaler

Nya skollokaler byggs i tre storlekar utifrån grundskoleförvaltningens lokalprogram. Lokalprogrammet är utformat för att lokalerna ska nyttjas på ett effektivt sätt samt skapa goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten. I enskilda fall kan avsteg göras utifrån projektspecifika förutsättningar. Beroende på behov och platsmässiga förutsättningar byggs antingen:

- Skola för årskurs F-6 med en lokalkapacitet om 630 platser (tre paralleller)
- Skola för årskurs 7–9 med en lokalkapacitet om 720 platser (åtta paralleller)
- Skola för årskurs F-9 med en lokalkapacitet om 780 platser (två paralleller för låg- och mellanstadium, samt fyra paralleller för högstadium)

Lokalprogrammets enhetsstorlekar och utformning bedöms innebära lokalmässiga fördelar kopplat till resurseffektivitet och ändamålsenlighet. Ambitionen är därmed att i planeringen av

¹ Söka skola är grundskoleförvaltningens process för vårdnadshavare och elever att önska skolplats till förskoleklass och årskurs sju.

det befintliga lokalbeståndet arbeta för en anpassning av lokaler enligt lokalprogrammets beskrivning, både kopplat till storlekar och utformning.

Kopplat till skollokalers storlekar finns fördelar med större enheter. En tillräckligt stor skolenhet rymmer samtliga funktioner och specialsalar, och det finns i regel goda lokalmässiga förutsättningar för både undervisning, personalutrymmen och övriga utrymmen. Vidare bedöms dessa skolenheter vara mer effektiva både vad gäller ekonomi och lokalytor, där exempelvis gemensamma funktioner kan nyttjas av fler elever. Större skolenheter medger en större personalstyrka vilket innebär mindre sårbarhet vid olika typer av frånvaro, och kan även bemannas med mer specialiserade stödfunktioner. Större skolor går även att organisera mer flexibelt, exempelvis genom att anpassa antalet paralleller eller klasstorlekar efter behov.

Utifrån de fördelar som tillräckligt stora skolenheter medför avseende organisation, bemanning och lokaleffektivt nyttjande är ambitionen att skapa förutsättningar för att skolor ska organiseras i minst två paralleller i årskurs F-6, samt fyra paralleller i årskurs 7–9. För få paralleller gör det svårt att få en bärkraftighet i verksamheten. Detta blir särskilt tydligt på högstadieskolor då högstadieundervisning kräver ämneslärare och fler specialsalar. För få paralleller blir därmed kostsamma att bemanna och specialsalarerna kan inte nyttjas effektivt.

I det befintliga beståndet finns en stor variation av storlekar på skollokaler som sträcker sig inom ett spann mellan cirka 100 och 1 400 platser. De allra minsta skolorna har endast en parallell, lokalerna saknar specialsalar samt idrottssal, och delar av undervisningen behöver bedrivas på andra skolor eller genom inhyrning i externa lokaler. Med hänsyn till lokalernas brister, kostnaden för att bedriva verksamhet för ett mindre antal klasser, samt begränsade organisatoriska förutsättningar, bedöms de minsta lokalerna inte som fullt ändamålsenliga för grundskoleverksamhet. Ambitionen är därför att på sikt lämna mindre lokaler i det befintliga beståndet. Möjlighet att lämna de mindre lokalerna behöver utredas från fall till fall, och ska enbart genomföras när det bedöms finnas förutsättningar och ett platsmässigt utrymme utan att behöva ersätta platserna med nya lokaler. Därmed behöver planeringen för avveckling av lokaler vara långsiktig.

2.3 Principer för anpassad grundskola

Det finns ett stort lokalbehov kopplat till anpassad grundskola och i föreliggande lokalbehovsplan finns en omfattande planering för utökningar av befintliga samt tillskapande av nya anpassade grundskoleenheter. Planeringen för utökningar av anpassad grundskola följer tre övergripande principer med syfte att skapa förutsättningar för fysisk, pedagogisk och social tillgänglighet. Ambitionen är att dessa ska uppnås på samtliga anpassade grundskolor. Principerna för anpassad grundskola är att:

- Anpassad grundskola ska samlokaliseras och integreras med grundskola
- Anpassade grundskoleenheter ska vara tillräckligt stora för att skapa förutsättningar för bemanning och stabilitet

- Alla anpassade grundskoleenheter ska ha förutsättningar att ta emot samtliga elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan

Samlokalisering och integrering av anpassad grundskola innebär, förutom att den ska lokaliseras till en grundskola, att verksamheten ska vara åldersadekvat. Det innebär att den anpassade grundskolan ska organiseras i samma årskurser som grundskolan som ingår i skolenheten. Att integrera den anpassade grundskolan med en grundskola med motsvarande årskurser bedöms som viktigt för att skapa en interaktion och ett samspel mellan skolformerna. Vidare är ambitionen att anpassade grundskolor ska kunna organiseras i årskurs 1–9. På så sätt behöver eleverna inte byta skola och det skapar även bättre förutsättningar för skolan att möta behovet av plats utifrån ålder.

På samma sätt som för grundskoleverksamheten finns även för anpassad grundskoleverksamhet storleksmässiga fördelar kopplat till organisation, bemanning och lokaleffektivt nyttjande. Att planera för tillräckligt stora anpassade grundskoleenheter ger bättre förutsättningar för en stabil organisation och personalens kollegiala arbete, såväl som ett större socialt utbyte bland eleverna. De större enheterna skapar också bättre ekonomiska förutsättningar och mindre sårbarhet i verksamheten. Grundskoleförvaltningen tar under 2025 fram ett nytt lokalprogram för den anpassade grundskolan. Inom ramen för arbetet med lokalprogrammet kommer storlekar för anpassade grundskolelokaler tydligare definieras. Enligt nuvarande planering är inriktningen att tillskapa anpassade grundskolelokaler med förutsättningar för minst 50 platser.

Alla anpassade grundskolor ska organiseras för att kunna ta emot samtliga elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan, både enligt inriktning ämne och ämnesområde. Detta skapar förutsättningar för kontinuitet i elevernas utbildning då det inte krävs skolbyte om elever behöver byta inriktning eller får förändrade behov. Att kunna motta samtliga elever på samtliga anpassade grundskolor är även en viktig förutsättning för arbetet med placering av elever och skapar förutsättningar för ökad valfrihet vid ansökan till anpassad grundskola. Principen ställer krav på en flexibel organisation som har förutsättningar att möta ett föränderligt behov och att verksamheten är tillräckligt stor för att hantera variationer i antal elever. Vidare behöver lokalerna vara anpassade för elever med ett varierat behov av tillgänglighetsanpassningar och det behöver finnas schemamässigt utrymme i specialsalar.

2.4 Geografisk balans av platser

Behov och lokalkapacitet följs primärt upp för staden som helhet, men hänsyn behöver även tas till den geografiskt fördelade behovsutvecklingen för att undvika för långa avstånd mellan hem och skola. Behovet av grundskoleplatser följs upp geografiskt för att säkerställa att det finns tillräckligt med platser i alla delar av staden. Det är viktigt att planera för en rörlighet mellan områden och de geografiska gränser som har satts upp för att kunna följa upp den områdesvisa behovsutvecklingen ska huvudsakligen betraktas som ett planeringsstöd. Platser i Västra Innerstaden ska exempelvis även kunna möta ett behov i Södra Innerstaden, Centrum och Limhamn. I områden som ligger mer geografiskt avskilt, så som Oxie, Tygelsjö och Bunkeflo, är

det av större vikt att antalet platser matchar behovet. Detta då avstånden mellan dessa områden och övriga delar av staden är för långa för att kunna planera för en rörlighet, och det är inte rimligt att behovet i dessa områden vägs upp av kapacitet i andra delar av staden.

Ambitionen med lokalplaneringen är att möta platsbehovet per årskurs, vilket framför allt är viktigt för de årskurser som ingår i Söka skola, det vill säga förskoleklass och årskurs sju. Närhet mellan hem och skola är av särskild vikt i de yngre åldrarna, medan högstadiel elever bedöms kunna färdas något längre.

Lokalplaneringens geografiska aspekt är komplex och behöver beakta fler perspektiv än planering för tillräckligt antal platser i alla delar av staden. Ur ett stadsmiljöperspektiv är skolan en grundpelare och utgör en viktig mötesplats under både skoltid och fritid. Skolan är en samhällsbärande och trygghetsskapande plats som ofta är en förutsättning för lokal utveckling. Sett ur detta perspektiv är det av vikt att det finns en geografisk spridning av skolor över staden. Skolans viktiga roll i staden aktualiseras särskilt i och med planeringen för avvecklingar, där konsekvenser för närområdet i och med en skolas eventuella nedläggning behöver beaktas.

Skolans viktiga roll ur ett geografiskt perspektiv aktualiseras även i utbyggnadsområdena, där etablering av skola är väsentlig för stadens utveckling och attraktionskraft. Det finns dock en kostnadsmässig problematik kopplat till ambitionen om geografisk balans som ställs på sin spets i utbyggnadsområdena, där ett förväntat ökat behov av grundskoleplatser i ett visst område behöver beaktas i relation till ett förväntat minskat behov i andra områden. Etablering av nya skolor i utbyggnadsområden behöver därför planeras baserat på en helhetsbedömning utifrån kostnader, geografisk balans och rimliga avstånd mellan hem och skola.

2.4.1 Geografisk spridning av platser i anpassad grundskola

I planeringen eftersträvas även en geografisk spridning av platser i anpassad grundskola, som ett steg i att motverka för långa avstånd mellan hem och skola. Det finns utmaningar kopplat till detta ställningstagande då det i delar av staden är svårt att tillgodose principen om storlek på enheterna. I planeringen behöver det därför göras en avvägning mellan enheternas storlekar och behovet av en geografisk spridning av platserna.

Vidare bedöms geografisk spridning av platser inte kunna prioriteras i stadens mer geografiskt avskilda områden så som Tygelsjö och Oxie, där behovet av platser i anpassad grundskola inte är tillräckligt stort för de enhetsstorlekar som eftersträvas. Det bedöms vara av större vikt att anpassade grundskoleenheter är tillräckligt stora snarare än geografiskt utspridda.

2.5 Effektivisera nyttjande av befintliga lokaler

Ur både lokal- och kostnadssynpunkt är det mest effektiva alternativet vid tillskapande av nya platser att nyttja lokaler inom det befintliga beståndet. För ett effektivt lokalnyttjande är kännedom om det befintliga lokalbeståndets förutsättningar kopplat till kapacitet, skick och

ändamålsenlighet avgörande. För att säkerställa att samtliga skollokaler nyttjas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt genomför förvaltningen under 2025 och 2026 en kapacitetsutredning med syfte att tydligt definiera samtliga skolors lokalkapacitet. Vidare planerar grundskoleförvaltningen i samarbete med stadsfastigheter långsiktigt för befintliga lokaler kopplat till behov och möjligheter för åtgärder.

Under planeringsperioden finns framför allt ett behov av att tillskapa nya platser inom anpassad grundskola. Den anpassade grundskoleverksamheten är mer ytkrävande per elev, med ett behov av mer tillgänglighetsanpassade lokaler och större möjlighet till undervisning i mindre grupper och enskilt. Då verksamheten är ytkrävande och kostsam vid nybyggnation är en huvudinriktning att inrymma den anpassade grundskoleverksamheten i befintliga grundskolelokaler. På grund av det förväntat minskade elevunderlaget i grundskola under planeringsperioden bedöms denna inriktning som möjlig. Genom att samlokalisera anpassad grundskola och grundskola skapas förutsättningar för samarbete mellan verksamheterna och samnyttjande av lokaler. Detta kan i sin tur ge positiva effekter både för elever, personal, lokaleffektivitet och verksamhetens ekonomi.

2.6 Lämna lokaler med tillfälliga bygglov och externa inhyrningar

Paviljongetableringar med tillfälliga bygglov samt externa inhyrningar ska undvikas i största möjliga mån då de generellt är kostnadsdrivande och dyrare än permanenta lokaler som ägs av kommunen. Paviljonger och externa inhyrningar ska primärt vara ett alternativ att överväga vid tillfälliga och kortsiktiga behov.

Att lämna befintliga lokaler med tillfälligt bygglov är prioriterat och samtliga paviljonger planeras att lämnas under planeringsperioden. Majoriteten av dessa lokaler bedöms kunna lämnas utan att tillskapa nya ersättningslokaler i takt med det minskade behov som den förväntade befolkningsminskningen innebär. Dock nyttjas även flera lokaler med tillfälliga bygglov för anpassad grundskoleverksamhet, och att ersätta dessa platser bedöms i nuläget som mer komplext. Flera av dessa lokaler behöver ersättas med ett motsvarande antal platser i permanenta lokaler. För att undvika att detta blir kostnadsdrivande är huvudinriktningen att tillskapa nya platser för anpassad grundskola inom det befintliga lokalbeståndet.

3. Nulägesbeskrivning

3.1 Lokalkrävande verksamheter

Grundskolenämnden ansvarar för den kommunala grundskoleverksamheten, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola. Till ansvaret hör även att tillhandahålla särskild undervisning, viss pedagogisk omsorg, öppen fritidsverksamhet samt omsorg på obekväm arbetstid. Grundskolenämnden bedriver även internationell grundskola.

Grundskolenämnden ansvarar för att behovet av grundskoleplatser är tillgodosett och för att säkerställa att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga lokaler. Alla barn har skolplikt från och med året de fyller sex år fram till att eleven har gått ut årskurs nio, vanligtvis det år eleven fyller sexton år. Skollokalerna ska ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön ska bidra till att skapa goda lär- och arbetsmiljöer där ett pedagogiskt perspektiv är vägledande.

Inom grundskoleverksamheten finns verksamheter som generellt är mer ytkrävande och som ställer högre krav på särskilda anpassningar av lokalerna än ordinarie grundskoleverksamhet. Det gäller exempelvis särskilda undervisningsgrupper, resursskolor, akutskolor samt syn- och hörselverksamheter. Lokalerna för dessa verksamheter kräver ofta särskilda anpassningar i den fysiska miljön, vilket också innebär att de generellt är mer ytkrävande. Majoriteten av dessa lokaler finns i direkt anslutning till ordinarie grundskoleverksamhet, men det finns även ett antal verksamheter med behov av egna avskilda miljöer.

Förutom skolbyggnad och utemiljö är lokaler för ämnet idrott och hälsa nödvändiga för att kunna bedriva grundskoleverksamhet. Fritidsnämnden är primärhyresgäst för de flesta idrottshallar och hyr ut lokalerna till grundskolenämnden dagtid, men det finns även hallar där grundskolenämnden är primärhyresgäst.

Fritidshem är en frivillig pedagogisk verksamhet för elever från förskoleklass till och med vårterminen det år eleven fyller tretton år. Verksamheten styrs av skollagen och följer en särskild läroplan. Det finns en variation av lokaler anpassade för fritidshemsverksamhet, där fritidshemsverksamheten i vissa fall bedrivs i särskilt anpassade lokaler, men i många fall behöver bedrivas i klassrum där grundskoleverksamheten bedrivs.

Anpassad grundskola är en egen skolform med egna kursplaner och betygskriterier. I den anpassade grundskolan går elever som har behov av skolformen enligt en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. För anpassad grundskola finns ett behov av särskilda undervisningslokaler som kan stödja verksamheten i att anpassa undervisningen efter elevernas behov. En plats inom anpassad grundskoleverksamhet är mer ytkrävande än en plats inom grundskoleverksamheten. Det beror bland annat på att verksamheten har behov av olika typer av tillgänglighetsanpassningar, fler mindre klassrum och grupprum för att kunna bedriva undervisning i mindre grupper, utrymme för ytkrävande hjälpmedel samt en hög personaltäthet.

Utöver lokaler för de pedagogiska verksamheterna behöver grundskolenämnden kontorslokaler för grundskoleförvaltningens fyra stabsavdelningar samt lokal för mottagning som drivs tillsammans med gymnasieförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

3.2 Befintligt lokalbestånd

Den befintliga kommunala grundskoleverksamheten består av 80 grundskolor, varav fem resursskolor. Därtill finns 18 anpassade grundskolor, varav tre som inte är lokaliserade till en grundskola. Totalt finns cirka 90 lokaler inom grundskolenämndens samlade lokalbestånd.

I kartan nedan presenteras samtliga befintliga kommunala grundskolor och anpassade grundskolor. Notera att antalet lokaler är fler än antalet skolor, och att en grundskoleenhet i vissa fall kan bestå av flera lokaler med olika lokaliseringar.

Karta 1. Karta över samtliga kommunala grundskolor i Malmö.

Grundskolenämndens totala lokalbestånd uppgår till cirka 566 000 kvadratmeter bruttoarea, BTA. En majoritet av grundskolenämndens lokaler ägs av kommunen och samtliga lokaler för kommunal grundskoleverksamhet och anpassad grundskoleverksamhet är internt förhyrda. Nämnden hyr två lokaler för annan typ av verksamhet av extern hyresvärd. Det gäller en förrådslokal för grundskoleförvaltningens centrala möbelförråd samt en idrottshall.

Inför ingången av 2026 uppgår grundskolenämndens samlade lokalkostnader till cirka 867 miljoner kronor. Den genomsnittliga hyreskostnaden per elev är cirka 24 140 kronor och den genomsnittliga kostnaden per BTA är cirka 1 530 kronor.

3.2.1 Status, skick och ändamålsenlighet

Inom det befintliga lokalbeståndet finns en stor variation av lokaler. Det finns skollokaler byggda från tidigt 1800-tal till helt nybyggda skollokaler, vilket också innebär att det finns en variation vad gäller utformning och storlekar både i den fysiska inomhus- och utomhusmiljön. Grundskoleförvaltningen arbetar kontinuerligt med att anpassa det befintliga lokalbeståndet utifrån myndighetskrav, verksamhetens behov och förändringar kopplat till organisation. Det

befintliga lokalbeståndet bedöms överlag som ändamålsenligt för grundskoleverksamheten. Som beskrivs i avsnitt 2.2 bedöms dock de allra minsta skollokaler inte som fullt ändamålsenliga eller lokal- och resurseffektiva. Det beror bland annat på att dessa lokaler inte rymmer samtliga funktioner samt att de begränsar de organisatoriska förutsättningarna. Med bakgrund i detta finns det en strategisk riktning och planering för att på sikt lämna de minsta lokalerna inom det befintliga lokalbeståndet.

I diagrammet nedan presenteras vilka årtal befintliga skollokaler byggdes. Ett stort antal av de befintliga skollokalerna byggdes under 1950-, 1960-, och 1970-talet. Flera av dessa lokaler har under senare år genomgått större renoveringar, framför allt kopplat till lokalernas ventilation. En betydande del av det befintliga lokalbeståndet är byggt efter 2010.

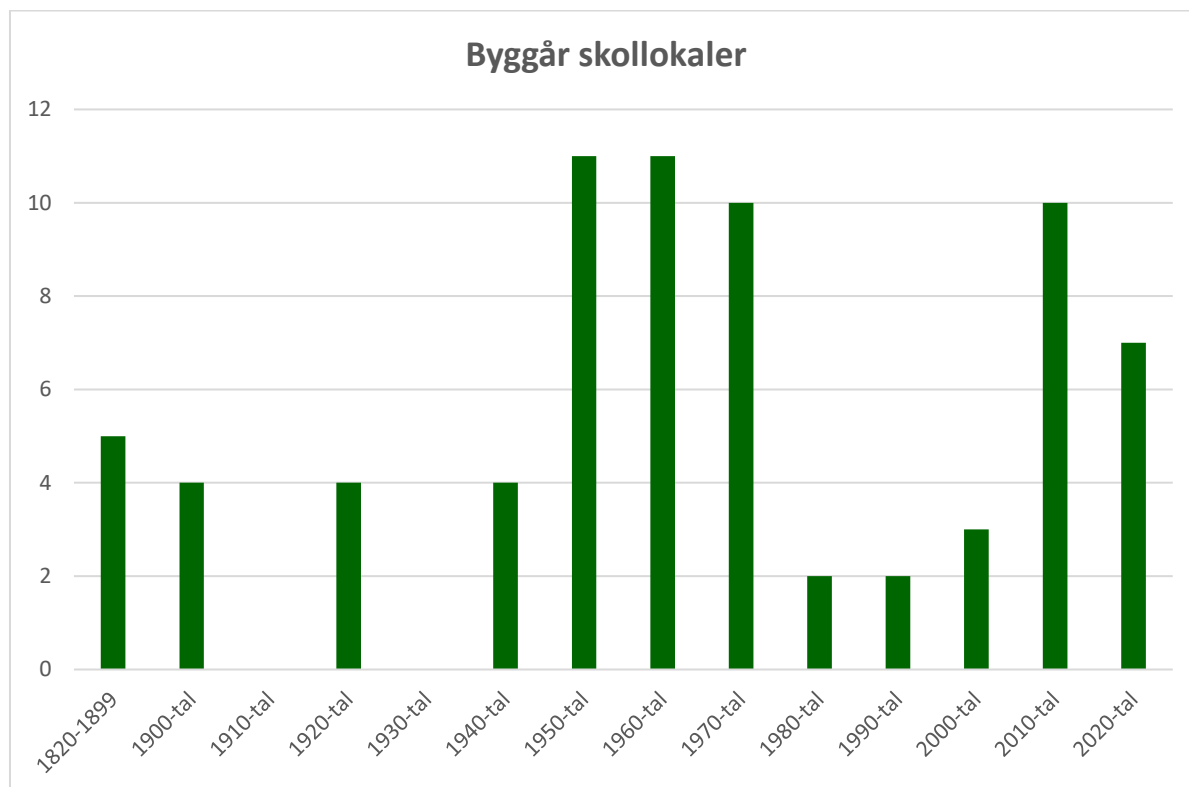

Diagram 1. Byggår skollokaler.

Trots att det befintliga lokalbeståndet är byggt under flera olika tidsperioder, vilket också kommer med olika utformning och funktion, så bedöms det befintliga lokalbeståndet överlag som ändamålsenligt. Hur gamla lokalerna är har desto större påverkan på lokalkostnaderna. Nyare skolor är generellt dyrare än äldre skolor, och lokalkostnaderna skiljer sig mycket mellan olika skollokaler.

I det befintliga lokalbeståndet finns ett antal lokaler med tillfälliga bygglov, främst kallade paviljonger. Det finns i nuläget totalt åtta paviljongetableringar motsvarande cirka 1 700 skolplatser och merparten av dessa är placerade i anslutning till en permanent grundskolelokal. Syftet med dessa lokaler är att möta upp ett tillfälligt behov av platser i grundskola eller anpassad grundskola. Samtliga av de tillfälliga lokalerna planeras att avvecklas under planeringsperioden vilket innebär en minskning av den samlade lokalkapaciteten. De paviljonger som nyttjas av anpassad grundskola kommer behöva ersättas genom att tillskapa andra lokaler för verksamheten. De paviljonger som nyttjas av grundskola bedöms kunna lämnas i takt med att elevunderlaget förväntas minska under perioden.

Vidare bedrivs ett antal anpassade grundskoleenheter i lokaler som inte bedöms som fullt

ändamålsenliga ur ett verksamhetsperspektiv. Det handlar primärt om mindre lokaler som begränsar verksamhetens omfattning och möjlighet till organisering, eller som har brister kopplat till tillgänglighet, flöden eller tillgång till specialsalar. Ett antal befintliga lokaler för den anpassade grundskoleverksamheten bedöms som önskvärda att lämna och ersätta med ändamålsenliga lokaler som följer grundskolenämndens principer för anpassad grundskola.

Grundskoleförvaltningen genomför tillsammans med stadsfastigheter kontinuerligt anpassningar och renoveringar för att skapa ändamålsenliga lokaler och för att möta lag- och myndighetskrav, både verksamhetsrelaterade och fastighetsrelaterade sådana. I den samplanering och beredning av lokalbehovsplanen som sker i den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen är lokalernas tekniska standard och framtida underhållsbehov en av flera viktiga utgångspunkter i planeringen. Under planeringsperioden 2027–2036 planeras större renovering av en lokal som tillfälligt kommer behöva omlokaliseras. Omlokaliseringen kan lösas inom befintligt lokalbestånd och innebär ingen kapacitetsförändring i planen. För övriga lokaler planeras löpande underhåll som inte bedöms få påverkan på platstillgång eller verksamheter.

3.3 Historisk utveckling av lokalbeståndet

I takt med den stora ökning av antalet grundskolebarn i Malmö som har skett under 2010- och 2020-talet har det även skett en omfattande utbyggnad av grundskolor. Sedan 2010 har antalet barn i grundskoleålder ökat med cirka 14 600 barn. Under samma period har det skett nybyggnationer och ombyggnationer av skolor motsvarande cirka 10 000 grundskoleplatser. Ungefär 23 % av de befintliga skollokalerna är byggda från 2010 och framåt.

Sedan 2020 har en ökning av antalet barn i grundskoleålder fortsatt, men den har år för år börjat avta i fart. År 2024 var det första året sedan 2008 som det skedde en minskning av antalet barn i grundskoleålder jämfört med året innan. Från 2020 har det skett en ökning om knappt 1 700 barn i åldrarna 6–15. Under samma period har det byggts sju nya skolor motsvarande cirka 4 100 platser. Utöver detta har ett flertal större ombyggnationer av befintliga grundskolor utförts och ett antal tillfälliga lokaler har tagits i bruk. Den stora utbyggnad som har skett hittills under 2020-talet beror i stor utsträckning på den stora befolkningsökning som har skett sedan 2010-talet och för att komma ikapp det ökade behov av grundskoleplatser som den har inneburit.

I tabellen nedan presenteras nybyggnationer och nya lokaler som har tagits i bruk samt större lokalförändringar som har skett sedan 2020. Flera av de större ombyggnationerna har utförts på grund av ett behov av ventilationsåtgärder, där flera av förändringarna har inneburit att verksamheten tillfälligt har omlokaliserats till andra lokaler. Under perioden har en skola lämnats, och utöver detta har ett antal paviljonger samt lokaler som har nyttjats för anpassad grundskola (GRA) lämnats. 2025 lämnades även ett antal lokaler där det har bedrivits centrala kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper. Dessa verksamheter har ersatts med resursskolor.

2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nybyggnationer och nya lokaler som har tagits i bruk					
Toftanässkolan	Malmö idrottsgrundskola		Kungshögsskolan	Malmö International School	Alléskolan
Neptuniskolan			Magistratsskolan	Högaholmsskolan	Lindängeskolan GRA
				Tygelsjöskolan GRA	
Större ombyggnationer, färdigställande					
Stenkulaskolan	Örtagårdsskolan	Mellanhedsskolan etapp 1	Mellanhedsskolan etapp 2		Bulltoftaskolan
Annebergsskolan	Djupadalsskolan		Rådmansvångens skola		
	Monbijouskolan				
	Österportskolan				
Avvecklingar					
	Paviljonger Tygelsjöskolan			Paviljonger Lusthuset 1	Rosenholmsskolan
				Paviljonger Västra Hamnens skola	Paviljonger Bäckagårdsskolan
					Annex Lindängeskolan (GRA)
					Eriksfältsskolan
					Magistratsskolan
					Lägenhet Lugnet
					Lägenhet Möllevången
Paviljongetableringar					
		Lindängeskolan GRA	Elinelundsskolan		
		Tygelsjöskolan			

Tabell 1. Nybyggnationer, större ombyggnationer, avvecklingar samt paviljongetableringar under perioden 2020–2025.

3.3.1 Utveckling sedan lokalbehovsplan 2020

I diagrammet nedan presenteras befolkningsprognos samt planerad kapacitet enligt den lokalbehovsplan som grundskolenämnden antog 2020 jämfört med utfall samt prognos och planering enligt föreliggande lokalbehovsplan till och med 2030.

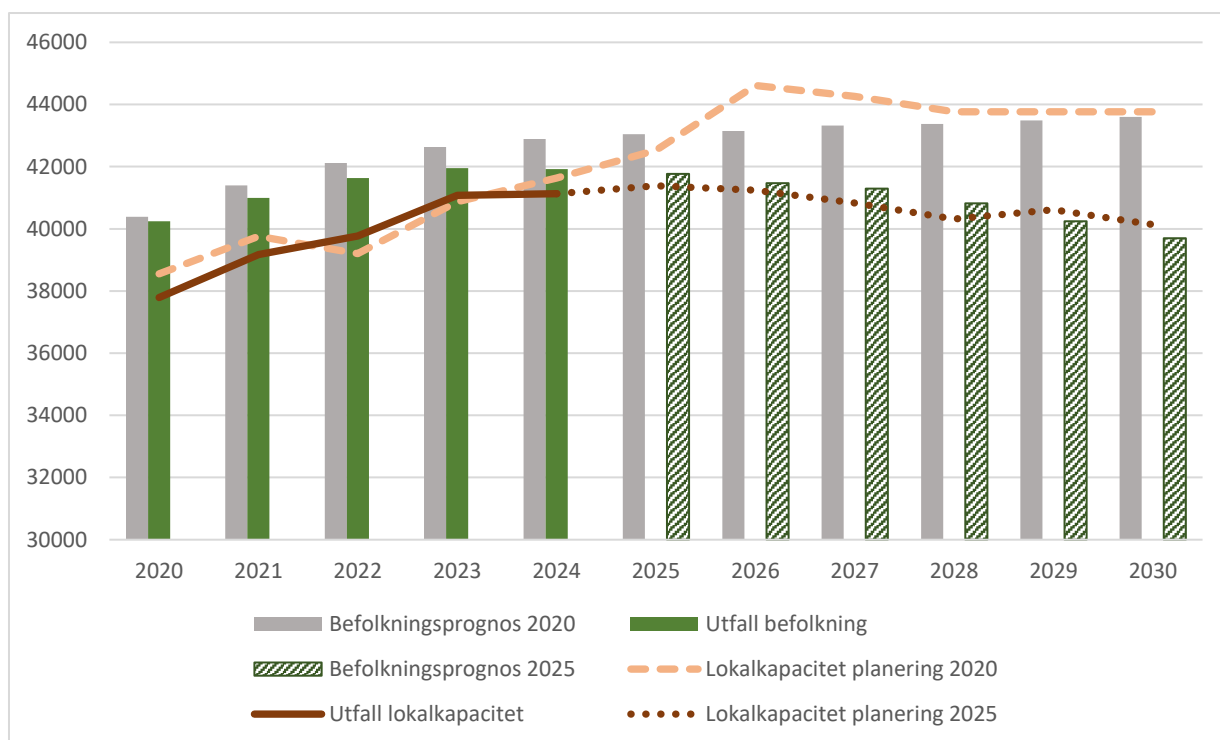

Diagram 2. Jämförelse mellan befolkningsprognos och lokalkapacitet enligt planering 2020 med utfall samt befolkningsprognos och planerad lokalkapacitet enligt föreliggande lokalbehovsplan.

Som presenteras i diagrammet har befolkningen i grundskoleålder i Malmö varje år understigit befolkningsprognosen från 2020. Skillnaden mellan prognos och utfall har ökat för varje år och 2024 fanns det cirka 1 000 barn i grundskoleålder färre än vad som prognostiserades 2020. Skillnaden mellan årets befolkningsprognos och befolkningsprognosen från 2020 är desto större, och år 2030 förväntas cirka 3 900 barn färre enligt nuvarande befolkningsprognos jämfört med vad som prognostiserades enligt 2020 års prognos.

Den planerade lokalkapaciteten enligt lokalbehovsplan 2020 och utfallet skiljer sig också åt, och 2024 fanns cirka 500 grundskoleplatser färre än vad som planerades 2020. 2022 och 2023 fanns det dock fler grundskoleplatser än vad som planerades 2020, vilket delvis beror på en annan kapacitetsbedömning för befintliga skollokaler jämfört med 2020, men också en planerad rivning av en lokal som har uteblivit, samt en försening av ombyggnationen av Nydalaskolan.

Den samlade kapacitet som planeras i årets lokalbehovsplan skiljer sig markant mot den som planerades i lokalbehovsplanen 2020. År 2030 planeras för cirka 3 600 grundskoleplatser färre jämfört med 2020 års planering. Planeringen har justerats genom att dels senarelägga nybyggnationer, dels genom en planering för att även minska befintlig kapacitet genom att tidigare lägga avveckling av paviljonger med tillfälliga bygglov samt genom omorganiseringar av skolor för att göra plats för fler platser i anpassad grundskola. Det här visar på att den planering som anges i lokalbehovsplanen behöver ses som ett scenario, och att det är väsentligt att anpassa planeringen varje år.

I lokalbehovsplanen 2020 gjordes ingen bedömning av framtida behov av platser i anpassad grundskola. Behovet har dock ökat stadigt sedan dess. 2020 var cirka 1 % av Malmös totala befolkning i grundskoleålder i behov av en plats i anpassad grundskola, motsvarande siffra i slutet av 2024 var cirka 1,4 %.

Diagrammet nedan visar antal elever som läste enligt anpassad grundskolas läroplan på en skola i Malmö stads regi under perioden 2020–2024, samt total bedömd kapacitet för anpassad

grundskola. Under perioden har det skett en ökning med cirka 180 elever och kapaciteten har ökat med nästan 200 platser.

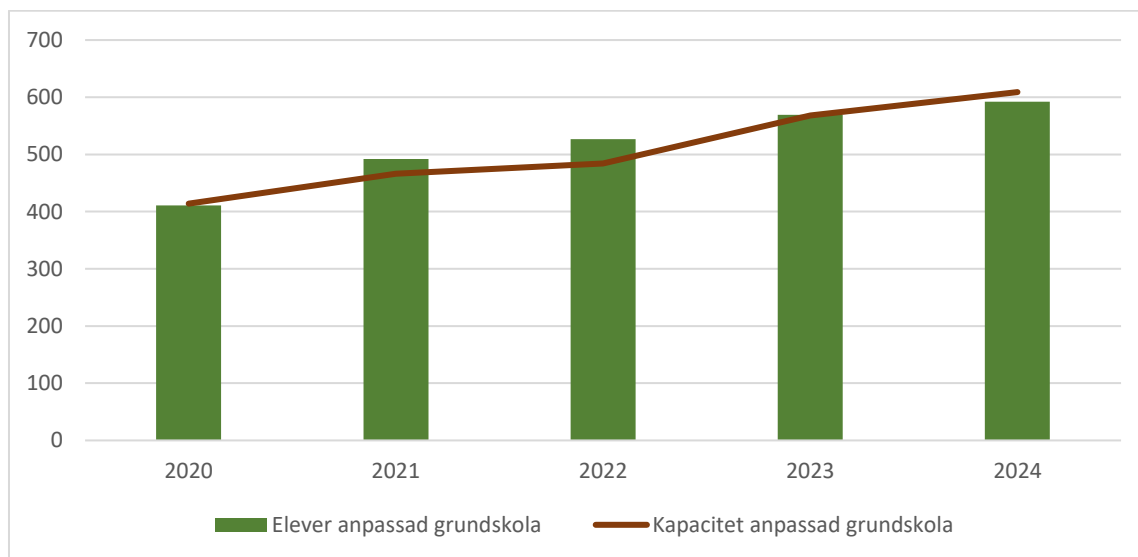

Diagram 3. Utveckling av elever samt kapacitet i anpassad grundskola under perioden 2020–2024.

Att bedöma och följa upp lokalkapacitet för anpassad grundskola är en utmaning. Hur många elever det kan vistas i en lokal beror i hög grad på elevernas behov av hjälpmedel, tillgänglighetsanpassningar eller enskild undervisning, och maximalt antal elever kan därför variera beroende på vilka elever som går på skolan. Tillsammans med det faktum att nya anpassade grundskoleverksamheter i vissa fall i princip har startat upp för att möta behovet för en given elevgrupp, har detta lett till att kapaciteten för en anpassad grundskola i många fall har definierats utifrån hur många elever som går på skolan.

Jämfört med planeringen i lokalbehovsplanen 2020 har byggnationen av Lindängens anpassade grundskola försenats till 2025. Motsvarande platser har istället tillskapats genom etablering av tillfälliga paviljonger samtidigt som befintliga grundskolelokaler har byggts om för att starta ny verksamhet eller utöka antalet platser för anpassad grundskola.

3.4 Historisk utveckling av lokalkostnaderna

Under flera år har det skett en stor ökning av grundskolenämndens lokalkostnader. Ökningen beror primärt på den kraftiga utbyggnad av skollokaler som har skett för att möta den stora elevökningen. Samtidigt har grundskolenämndens budget på grund av det ökade antalet barn i åldern 6–15 år också blivit större. Det ökade budgetanslaget har möjliggjort utbyggnaden av nya lokaler och bromsat ökningen av lokalkostnaderna som andel av den totala budgeten. Nedan tabell visar grundskolenämndens lokalkostnader för åren 2021–2025, både i absoluta tal och som andel av nämndens totala kostnader. Lokalkostnaden anges exklusive ersättning till fristående aktörer.

Lokalkostnader	2021	2022	2023	2024	2025
Lokalkostnad (mnkr)	757	791	851	843	887
Andel av nämndens totala kostnader	13,2%	13,3%	13,6%	12,9%	13,4%

Tabell 2. Utveckling av grundskolenämndens lokalkostnader samt lokalkostnadernas andel av nämndens totala kostnader under perioden 2021–2025.

Grundskolenämndens lokalkostnader har ökat med cirka 130 miljoner kronor under perioden 2021–2025, vilket innebär en ökning med cirka 17 %. Som andel av nämndens totala kostnader har det skett en ökning till och med 2023. Malmö stads nya internhyresmodell som trädde i kraft 2024 innebär en minskning av grundskolenämndens samlade lokalkostnader. Ökningen av lokalkostnaderna under 2025 innebär dock att lokalkostnadernas andel av grundskolenämndens totala budget nästan är tillbaka på samma nivå som 2023.

Trots att antalet elever i kommunal grundskola har ökat under perioden 2021–2025 har lokalkostnaden per elev ökat med cirka 14 %, från cirka 21 500 kronor per elev till cirka 24 530 kronor per elev. Lokalkostnadsökningen kan till stor del förklaras av att nya lokaler generellt är dyrare än äldre. I och med att det ökade behovet av skolplatser har behövt mötas genom byggnation av nya lokaler har de samlade lokalkostnaderna också ökat. Diagrammet nedan visar hur kostnadsutvecklingen för lokaler per elev har utvecklats under perioden 2021–2025.

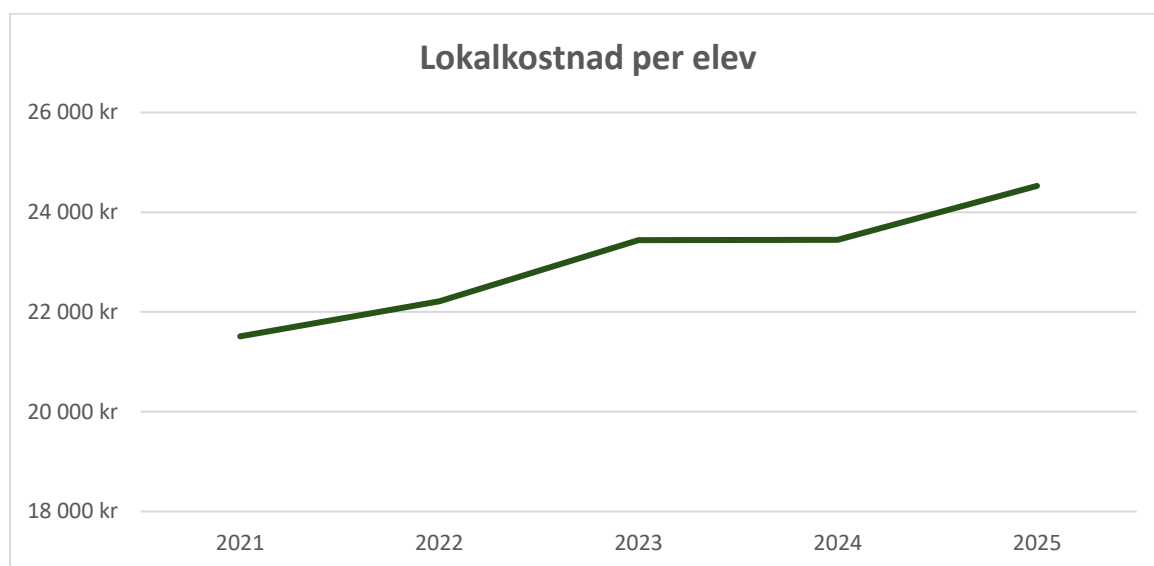

Diagram 4. Utveckling av lokalkostnad per elev under perioden 2021–2025.

Till följd av färdigställande av nya lokaler, ombyggnationer av befintliga lokaler, samt paviljongetableringar har både ytor och kostnader för det samlade lokalbeståndet ökat. I nedan tabeller presenteras grundskolenämndens lokalkostnader och lokalytor under perioden 2023–2025 uppdelat enligt interna och externa förhyrningar.

Interna lokaler (stadfastigheter)	2023	2024	2025
Hyra (mnkr)	851	843	887
Yta (BTA)	564 000	573 000	575 000

Tabell 3. Utveckling av lokalkostnader och ytor för grundskolenämndens internt förhyrda lokaler 2023–2025.

Externa lokaler	2023	2024	2025
Hyra (mnkr)	4	4	4
Yta (BTA)	5 740	5 740	5 740

Tabell 4. Utveckling av lokalkostnader och ytor för grundskolenämndens externt förhyrda lokaler 2023–2025.

Som framgår av tabellerna utgörs nästan hela beståndet av lokaler som ägs av Malmö stad och förvaltas av servicenämnden genom stadfastigheter. De externt förhyrda lokalerna utgörs av en förrådslokal samt en idrottshall.

3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential

Ett effektivt nyttjande av befintliga lokaler är väsentligt ur både lokal- och kostnadssynpunkt. För ett effektivt lokalnyttjande är kännedom om det befintliga lokalbeståndets förutsättningar kopplat till kapacitet, skick och ändamålsenlighet avgörande. Som tidigare konstaterats finns det en stor variation av lokaler inom grundskolenämndens befintliga lokalbestånd vad gäller både utformning och storlekar i den fysiska inomhus- och utomhusmiljön, vilket också innebär en svårighet i bedömningen av kapacitet och nyttjande. I följande avsnitt beskrivs hur kapacitet mäts och bedöms idag samt hur grundskolenämnden följer upp och planerar för ett effektivt lokalnyttjande.

3.5.1 Lokalkapacitet

Att på ett träffsäkert sätt kunna ange lokalkapacitet, det vill säga hur många personer som maximalt samtidigt kan vistas i en lokal för ett specifikt syfte, är avgörande för en effektiv lokalplanering. När det handlar om kapacitet i lokaler för grundskoleverksamhet är det inte bara nödvändigt att ta reda på hur många som får vistas i en lokal utifrån tekniska förutsättningar, utan även ta ställning till hur många som kan vistas i lokalen för att bedriva grundskoleverksamhet. Frågan om hur många som kan vistas i en lokal för att bedriva grundskoleverksamhet behöver alltså ta hänsyn till både myndighetskrav och egna ställningstaganden om vilka lokalförutsättningar som krävs för verksamheten.

Att ha god kännedom om lokalernas förutsättningar och begränsningar är en viktig faktor för att effektivt kunna planera och möta behovet av skolplatser. Lokalkapaciteten för Malmö stads grundskolor har tidigare utretts vid ett antal tillfällen och i olika omfattning. Inom grundskolenämndens lokalbestånd har dock lokaler byggts om, specialverksamheter har startats upp eller avvecklats, och ställningstaganden om lokalförutsättningar har förändrats. Resultatet är att nuvarande angiven lokalkapacitet bedöms vara grundad på olika ställningstaganden gällande hur lokalkapacitet ska beräknas eller på inaktuella uppgifter. Detta innebär att det i vissa fall kan gå fler elever på en skola än angiven lokalkapacitet, medan det i andra fall kan gå klart färre elever än vad lokalen bedöms medge.

Det finns ett behov av att på ett systematiserat sätt utreda lokalkapacitet för grundskolenämndens lokaler där det bedrivs grundskoleverksamhet. Under hösten 2025 fram till tidig vår 2026 genomför förvaltningen därför en kapacitetsutredning av samtliga kommunala grundskolelokaler. Eftersom kapacitetsutredningen är pågående vid författandet av föreliggande lokalbehovsplan har lokalkapaciteten i planen inte uppdaterats baserat på utredningen. I lokalbehovsplan 2028–2037 kommer planeringen att vara baserad på kapacitetsutredningens uppdaterade lokalkapacitet.

3.5.2 Effektivt nyttjande av befintligt och planerat lokalbestånd

För att mäta nyttjandegrad för grundskolelokaler används belägningsgrad som mått. Belägningsgraden beräknas utifrån hur många elever som går på en skola i förhållande till lokalens kapacitet.

Generellt bedöms en belägningsgrad mellan 80 % och 90 % som önskvärd. Denna belägningsgrad bedöms som ett effektivt lokalnyttjande samtidigt som det möjliggör för en variation av klasstorlekar, att kunna hantera variationer i demografin och att kunna ta emot elever under läsåret. Utifrån nuvarande kapacitetsbedömningar beräknas belägningsgraden för Malmö stads grundskolor som helhet uppgå till cirka 84,5 % av lokalkapaciteten. Belägningsgraden har

minskat de senaste åren, men bedöms fortsatt ligga på en önskvärd nivå för ett effektivt lokalnyttjande.

Inom det befintliga beståndet finns ett antal lokaler med låg belägningsgrad. Det gäller framför allt skolor som missgynnas i det fria skolvalet. På grund av det fria skolvalet kan det finnas skolor med en låg belägningsgrad även i områden där det bedöms finnas ett stort behov av platserna eller till och med en platsbrist. Detta innebär en utmaning i arbetet att säkerställa ett effektivt lokalnyttjande. En låg belägningsgrad är inte bara problematiskt kopplat till lokal- och kostnadseffektivitet, utan kan även skapa svårigheter kopplat till organisering av verksamheten samt verksamhetens ekonomi.

Även nybyggda skolor har en lägre belägningsgrad. Detta då skolorna successivt fylls på med elever. Dessa skolor kommer nyttjas mer effektivt om några år när antalet klasser och årskurser har byggts på underifrån. Vidare har lokaler med ett planerat förändrat nyttjande framöver en lägre belägningsgrad. Detta gäller exempelvis skolor där verksamheten delvis bedrivs i paviljonger som planeras för avveckling eller skolor som planeras för omorganisering. På dessa skolor behöver verksamhetens omfattning successivt minska för att möjliggöra en framtida lokalförändring, samtidigt som lokalens kapacitet kvarstår. En lägre belägningsgrad på dessa skolor är alltså nödvändig för att möjliggöra för planerade lokalförändringar.

Det finns även ett antal lokaler i det befintliga beståndet där belägningsgraden bedöms som för hög. Detta gäller exempelvis ett antal äldre lokaler vars utformning avviker från nuvarande behov och krav. Nämnden arbetar kontinuerligt med att anpassa det befintliga lokalbeståndet utifrån myndighetskrav, verksamhetens behov och förändringar kopplat till organisation. Vidare har ett antal skolor med högt söktryck en hög belägningsgrad. För att undvika en för hög belägningsgrad på dessa skolor är det fortsatta arbetet med att styra klasstorlekar genom en aktiv platsplanering prioriterat. Under en lång period då planeringen har präglats av en kraftig ökning av antalet elever har inriktningen varit att utöka antalet sökbara platser på skolorna. Framöver är målsättningen att i större utsträckning sprida elevunderlaget mellan skolor och skapa en jämnare fördelning av platser. Arbetet har alltså betydelse för att anpassa nyttjandet av lokaler på skolor med både låg och hög belägningsgrad.

För att säkra ett effektivt lokalnyttjande framöver när elevunderlaget förväntas minska finns en omfattande planering för att nyttja befintligt lokalbestånd för det ökade behov av nya platser inom anpassad grundskola som prognostiseras. Detta genom att omorganisera och minska grundskoleverksamhetens omfattning för att på så sätt kunna samlokalisera och utöka anpassad grundskola. Genom att samlokalisera anpassad grundskola och grundskola skapas förutsättningar för samarbete mellan verksamheterna och samnyttjande av lokalerna. Detta kan i sin tur ge positiva effekter både för elever, personal, lokaleffektivitet och verksamhetens ekonomi.

Framöver finns även ett behov av att identifiera och verka för andra former av samnyttjande för att nyttja befintliga grundskolelokaler mer effektivt. I nuläget finns en planering för samnyttjande och samlokalisering av verksamheter inom grundskolenämndens verksamhetsområde, men samnyttjande med andra verksamheter, så som kulturverksamheter eller andra skolverksamheter, kan också bli aktuellt.

Grundskolenämndens lokaler nyttjas huvudsakligen under verksamhetstid, alltså dagtid på vardagar. Övriga tider samnyttjas delar av lokalerna av annan verksamhet i viss omfattning. Det finns förutsättningar för att öka nyttjandet av lokalerna utanför verksamhetstid, exempelvis genom att lokalerna nyttjas av andra kommunala verksamheter, vilket skulle innebära ett mer effektivt lokalnyttjande över staden.

4. Framtida lokalbehov

4.1 Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov

Lokalbehovet för grundskoleverksamheten påverkas i stor utsträckning av befolkningsprognosen. Det prognostiserade antalet barn i grundskoleålder samt kapacitet i det befintliga lokalbeståndet utgör grunden för bedömningar av framtida lokalbehov. De demografiska förändringarna är inte jämnt fördelade över staden och därmed påverkas lokalbehovet också av den geografiska befolkningsutvecklingen.

Det finns även ett flertal andra faktorer som påverkar lokalbehovet och som behöver beaktas i planeringen. En sådan är utvecklingen bland fristående grundskoleverksamheter. Även status på samt förändringar inom det befintliga lokalbeståndet påverkar lokalbehovet. Det är kopplat till olika typer av verksamhets- och fastighetsrelaterade lag- och myndighetskrav, samt anpassningar för att öka befintliga lokalers ändamålsenlighet. Som beskrivs i avsnitt 3.2.1 finns ett antal lokaler med tillfälliga bygglov, och det finns även ett antal lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga för grundskoleverksamhet. Det här innebär att det finns ett antal lokaler inom det befintliga beståndet som behöver lämnas, vilket har påverkan på det samlade lokalbehovet.

För den anpassade grundskolan har demografiska förändringar viss, men begränsad, påverkan på lokalbehovet. Vad som framför allt påverkar lokalbehovet för anpassad grundskola är utvecklingen av andelen elever som har behov av skolformen. Även befintliga lokalers ändamålsenlighet samt att flera anpassade grundskoleverksamheter idag bedrivs i lokaler med tillfälliga bygglov har påverkan på lokalbehovet. Att tillfälliga och inte fullt ändamålsenliga lokaler har tagits i bruk beror på den stora ökning av antalet elever i anpassad grundskola som har skett de senaste åren, och det finns ett behov av att ersätta dessa med ändamålsenliga och permanenta lokaler.

4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna

Befolkningsprognosen för barn i grundskoleålder i Malmö har stor påverkan på behovet av grundskolelokaler och är en viktig utgångspunkt för att beskriva behovsutvecklingen. Befolkningsprognosen, som beslutas av kommunstyrelsen, beskriver den förväntade befolkningsutvecklingen under perioden 2025–2035 och avser årets sista datum för respektive år.

Antalet barn i grundskoleålder förväntas sjunka varje år under prognosperioden. Den största minskningen förväntas ske under perioden 2028–2030 och minskningen avtar därefter något mot slutet av prognosperioden. Den förväntade minskningen beror på att de årskullar som fyller sexton år och slutar grundskolan är större än de som förväntas fylla sex år och börja i grundskola under prognosperioden. Detta beror i sin tur framför allt på ett minskat barnafödande. Fruktsamhet, alltså antalet barn som föds per kvinna i barnafödande ålder, är ett mått på barnafödandet. Fruktsamheten har under lång tid sjunkit i både Malmö och Sverige, och befinner sig nu på en rekordlåg nivå. I slutet av 2020-talet förväntas fruktsamheten börja stiga igen. Den förväntade ökningen påverkar inte antalet barn i grundskoleålder under prognosperioden, men kommer sannolikt innebära att antalet 6–15-åringar börjar öka igen efter 2035.

Totalt förväntas det 2035 finnas cirka 3 400 barn i grundskoleålder färre än vad som prognostiseras för 2025. Det här innebär en förväntad befolkningsminskning om drygt 8 %.

I diagrammet nedan presenteras befolkningsutvecklingen för barn i grundskoleålder under

perioden 2013–2024, samt befolkningsprognos för perioden 2025–2035. Här syns den kraftiga ökning av barn i grundskoleålder som har skett sedan grundskoleförvaltningen bildades 2013, och den minskning som prognostiseras de kommande tio åren.

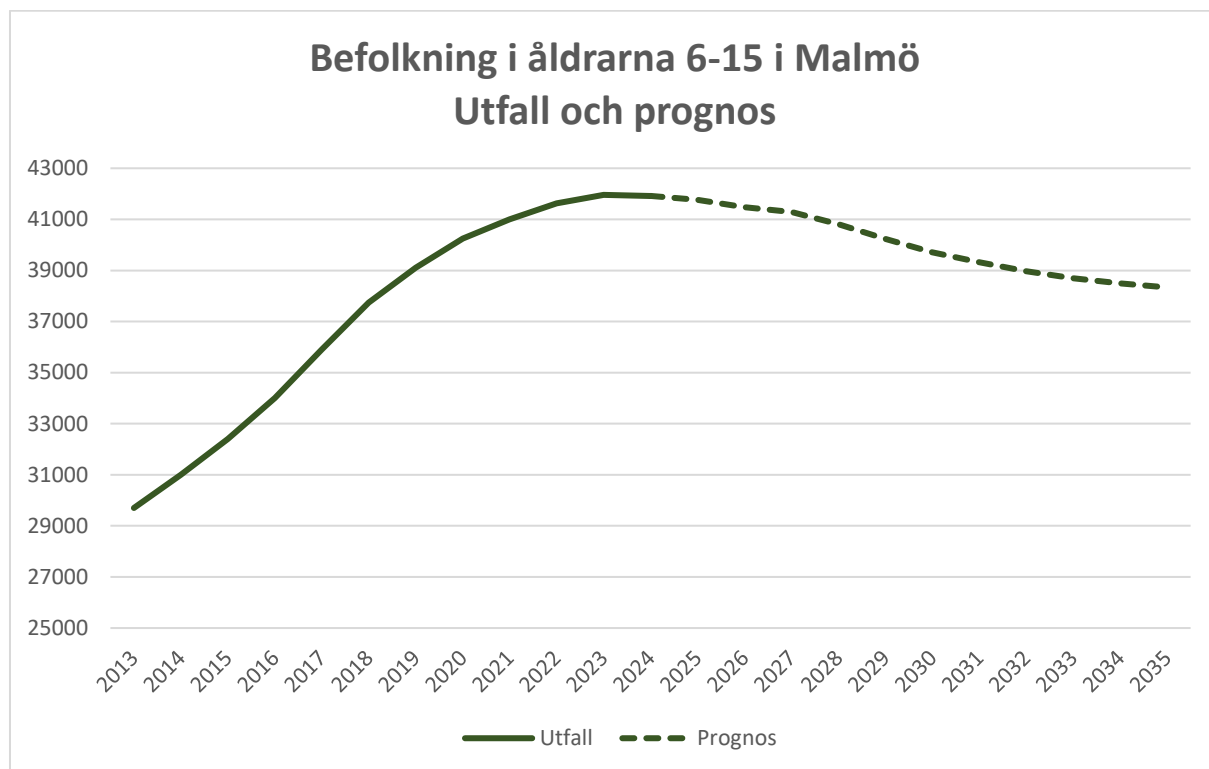

Diagram 5. Utfall befolkning i åldrarna 6–15 under perioden 2013–2024 samt befolkningsprognos för perioden 2025–2035.

Utfallet av antalet barn i grundskoleålder i Malmö år 2024 innebär en marginell minskning med cirka 40 barn jämfört med 2023. Det var det första året sedan 2008 som antalet barn i grundskoleålder minskade jämfört med året dessförinnan. Även om minskningen var liten så markerar den ett tydligt trendbrott i befolkningsutvecklingen, och den förväntade minskningen framöver innebär ett nytt planeringsläge då antalet barn i grundskoleålder ständigt har ökat de senaste sexton åren.

Sedan 2013 har antalet barn i grundskoleålder ökat med cirka 12 000 barn, vilket motsvarar en ökning om cirka 40 %. För att hantera det ökade behovet av grundskoleplatser som den stora befolkningsökningen under perioden har inneburit har det byggts ett stort antal nya grundskolelokaler. Utöver detta har även ett flertal paviljonger med tillfälliga bygglov etablerats. Jämfört med den stora befolkningsökning som har skett innebär den förväntade minskningen framöver inte en fullt så dramatisk förändring, men den innebär ett skifte som får betydande påverkan på lokalplaneringens inriktning. Istället för en planering som präglas av en stor utbyggnad av nya lokaler behöver nybyggnationer nu skjutas fram i tid. Samtidigt innebär den förväntade befolkningsminskningen en möjlighet att avveckla paviljonger och lokaler med brister inom det befintliga beståndet.

Den förväntade befolkningsminskningen behöver beaktas i lokalplaneringen. Samtidigt råder en osäkerhet gällande befolkningsutvecklingen, framför allt på längre sikt, och planeringen behöver därför kontinuerligt anpassas. I diagrammet nedan presenteras en jämförelse av befolkningsprognoserna för barn i grundskoleålder i Malmö från 2018 fram till årets prognos.

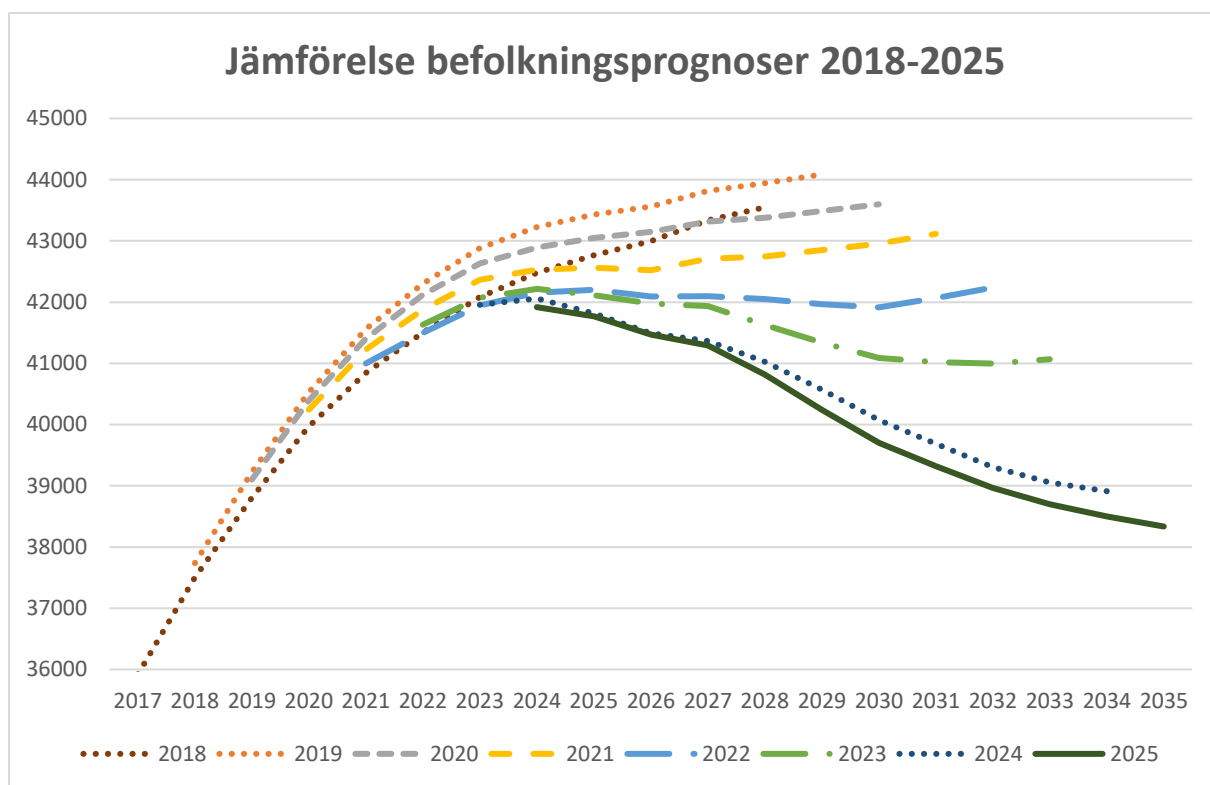
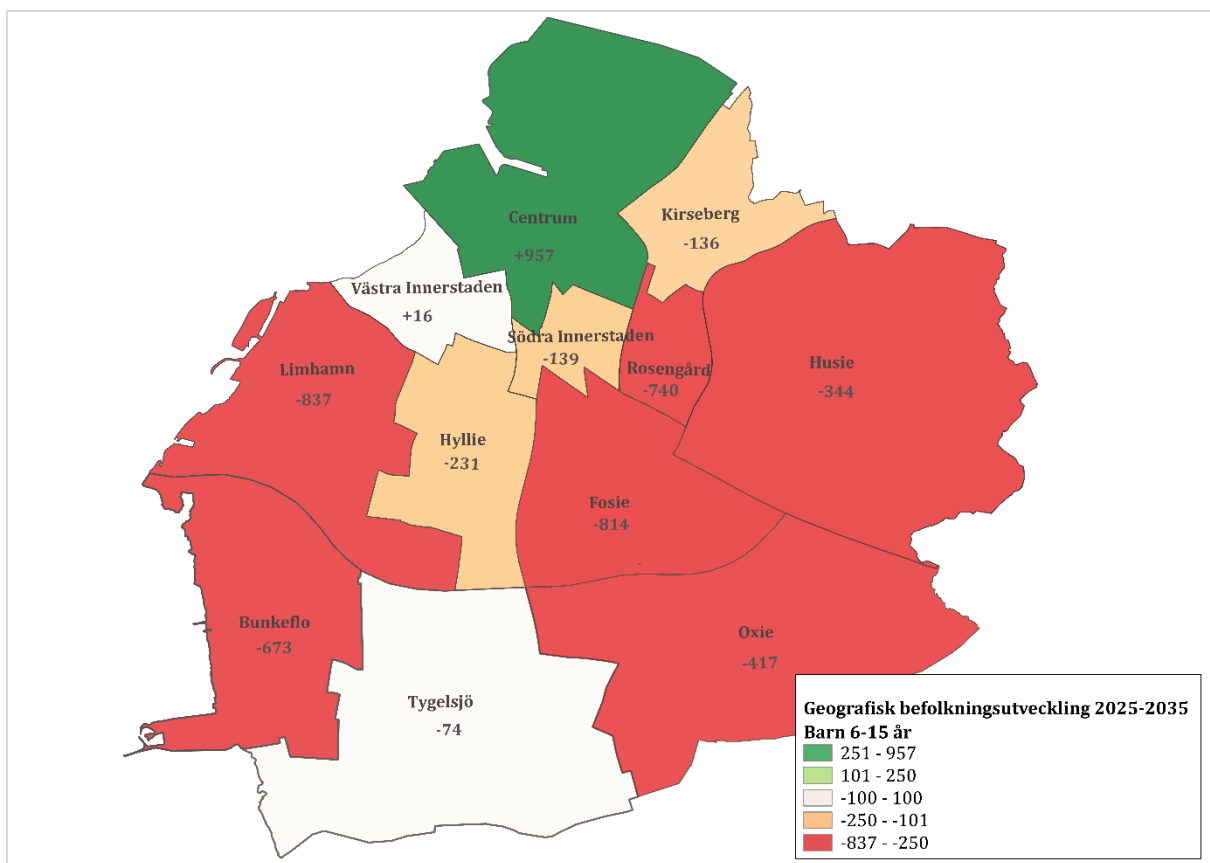

Diagram 6. Jämförelse av befolkningsprognoser för grundskoleåldrarna 2018–2025.

Årets befolkningsprognos för grundskoleåldrarna innebär en liten minskning jämfört med 2024 års prognos, men en desto större förändring jämfört med tidigare års prognoser. Jämförelsen av befolkningsprognoserna visar på den osäkerhet som den här typen av prognoser innebär på längre sikt. Exempelvis skiljer sig prognosen för antalet barn i grundskoleålder i Malmö år 2029 med drygt 3 800 barn i årets prognos jämfört med 2019 års prognos. Det behöver finnas en beredskap för den här osäkerheten i den långsiktiga lokalplaneringen. Det faktiska utfallet av antalet barn i åldrarna 6–15 kan bli både lägre och högre än vad som prognostiseras. Det här understryker i sin tur att prognos och planering behöver ses som ett scenario, och att planeringen kontinuerligt behöver ses över och revideras utifrån de förändrade behoven.

4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen

Den geografiska fördelningen av befolkningsutvecklingen är en viktig faktor i lokalplaneringen och har påverkan på den geografiska behovsutvecklingen. Kartan nedan presenterar den förväntade befolkningsutvecklingen bland barn i grundskoleålder under perioden 2025–2035 enligt befolkningsprognosen. Kartan presenterar befolkningsutvecklingen enligt tolv geografiska områden som i stor utsträckning speglar Malmös gamla stadsdelar, med undantaget att en gräns har dragits mellan Limhamn och Bunkeflo, samt mellan Bunkeflo och Tygelsjö.

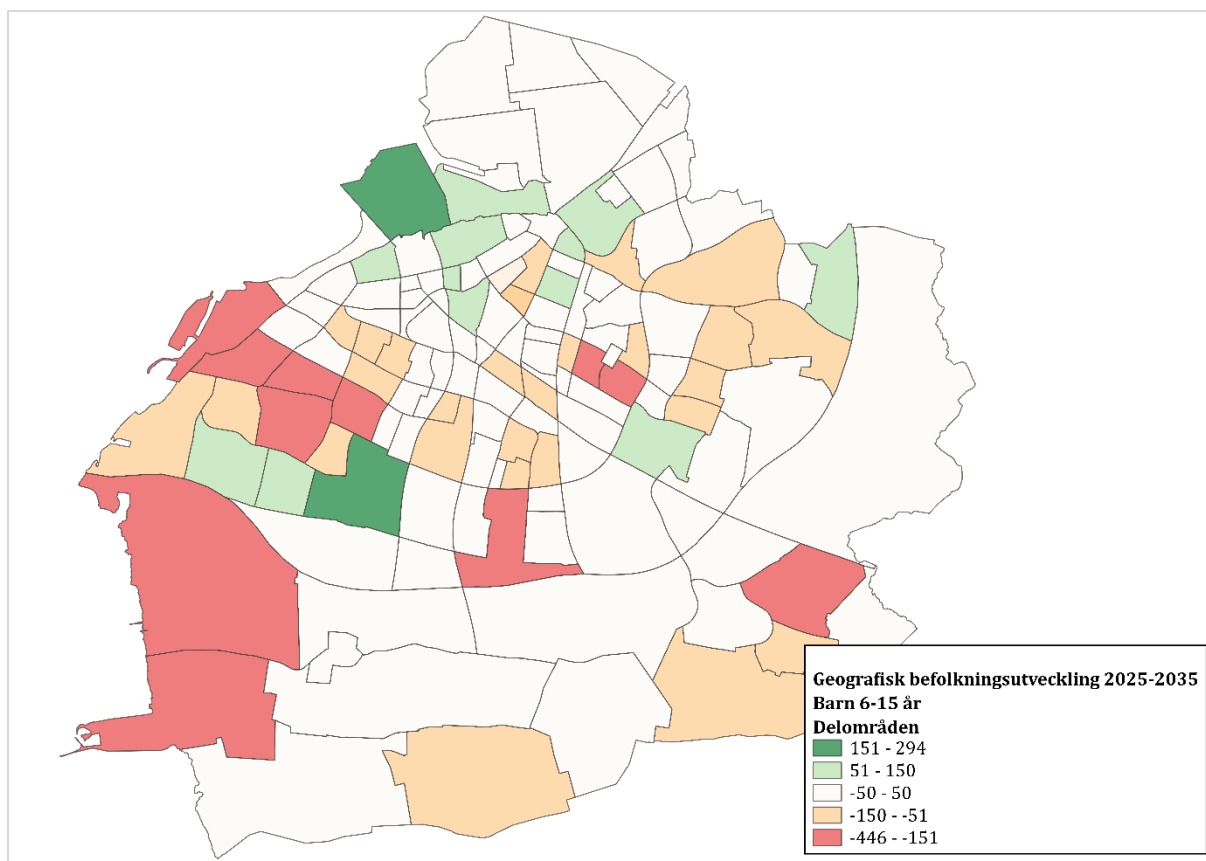
Karta 2. Prognostiserad geografisk befolkningsutveckling grundskoleåldrarna under perioden 2025–2035.

Som presenteras i kartan förväntas befolkningen i grundskoleålder minska i nästan alla delar av staden under planeringsperioden. Den största minskningen förväntas ske i Limhamn, men även i Fosie, Rosengård, Bunkeflo, Oxie och Husie förväntas större befolkningsminskningar. De stora förväntade minskningarna i dessa områden beror inte på att det sker en stor utflytt från delar av staden. Minskningarna beror snarare på att det förväntas ske ett generationsskifte, och att det i nuläget bor många barn i grundskoleålder i dessa områden som förväntas bo kvar, växa upp, och växa ur grundskoleåldrarna samtidigt som det inte föds eller flyttar in lika många nya barn.

Det enda geografiska området med en betydande förväntad befolkningsökning är Centrum. Ökningen beror främst på det planerade bostadsbyggandet i utbyggnadsområdena Västra Hamnen, Nyhamnen, Norra Sorgenfri och Ellstorp.

Den geografiskt indelade befolkningsprognosen behöver beaktas i lokalplaneringen. Tillsammans med befintlig kapacitet samt status och skick på lokalerna i respektive område ger den en bild av hur lokalbehovet ser ut i olika delar av staden.

Flera av områdena är stora, både till yta och befolkning, och variationer inom de olika områdena behöver även beaktas. I kartan nedan presenteras den prognostiserade befolkningsutvecklingen i stadens delområden under planeringsperioden 2025–2035. Den synliggör de variationer i förväntad befolkningsutveckling som finns inom varje större geografiskt område. Exempelvis är Hyllievång ett av de delområden i staden med den största förväntade befolkningsökningen under perioden, samtidigt förväntas en minskning i det större geografiska området Hyllie.

Karta 3. Prognostiserad befolkningsutveckling i åldrarna 6–15 år under perioden 2025–2035 uppdelat enligt delområden.

4.1.2 Andel elever i kommunal regi

I Malmö går en majoritet av grundskoleeleverna i en kommunal grundskola. Vid skolstart hösten 2025 gick cirka 86,6 % av alla barn i grundskoleålder i Malmö i en kommunal grundskola.

Andelen barn i grundskoleålder som går i en kommunal grundskola i Malmö har ökat över tid, från cirka 84,4 % år 2015 till dagens cirka 86,6 %. Utvecklingen i Malmö går i motsatt riktning mot den nationella trenden, där andelen i kommunal regi istället har minskat något under samma period. Den ökning som har skett i Malmö bedöms delvis bero på den omfattande utbyggnad av kommunala grundskolor som har skett under perioden. Utbyggnaden har inneburit att allt fler kan erbjudas en skolplats på en kommunal skola nära hemmet. I diagrammet nedan presenteras utvecklingen av andelen barn i grundskoleålder i Malmö som går på en kommunal grundskola i Malmö under perioden 2015–2025.

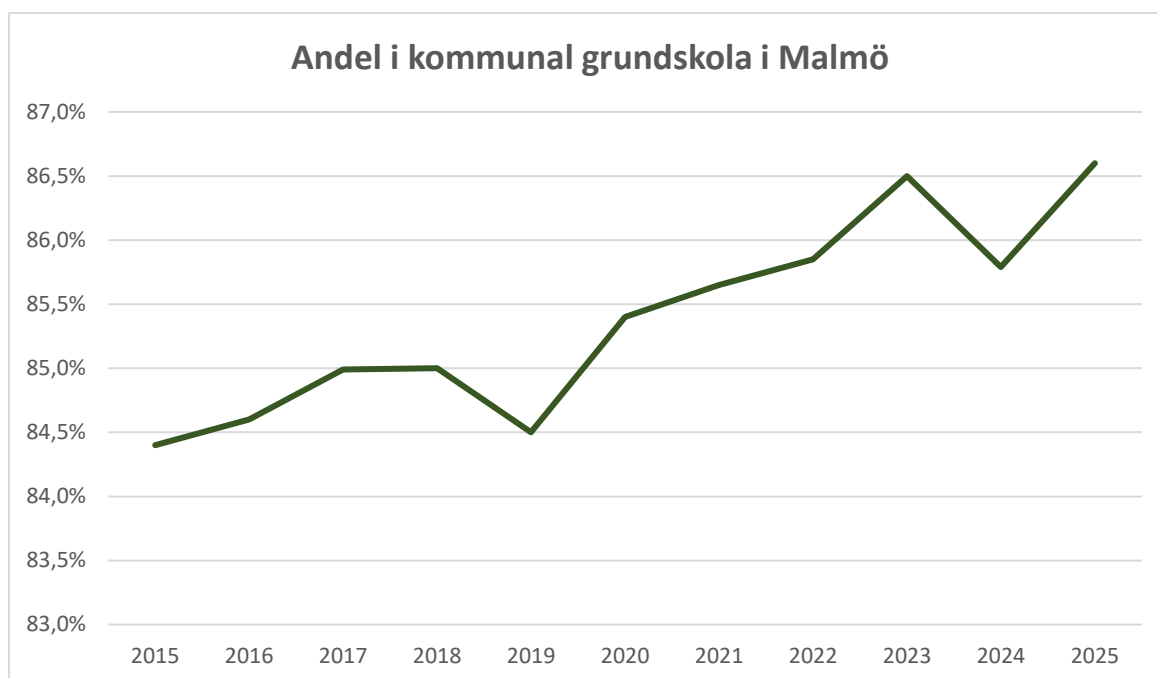

Diagram 7. Utveckling av andel av den totala befolkningen som går i en kommunal grundskola 2015–2025.

I behovsbedömningen för grundskoleverksamheten beaktas andelen elever i kommunal respektive fristående regi. Det görs genom att applicera den nuvarande andelen elever i kommunal regi på befolkningsprognosen, vilket innebär att behovet bedöms uppgå till cirka 86,6 % av den totala befolkningen i grundskoleålder.

Från 2027 antas dock andelen i kommunal regi öka till 87 % av den totala befolkningen. Antagandet baseras dels på den utveckling av andelen i kommunal regi som har skett de senaste åren, men också på att det 2027 införs skärpta villkor för friskolesektorn. Utöver detta antas även den förväntat minskade befolkningen och att det kommer finnas fler tillgängliga kommunala grundskoleplatser över i stort sett hela staden påverka friskolorna.

Andelen elever i kommunal respektive fristående regi varierar med geografi och ålder, där andelen i kommunal grundskola generellt är högre i låg- och mellanstadiet än i högstadiet. I tabellen nedan presenteras andelen elever i kommunal regi enligt tolv geografiska områden och uppdelat i årskurs F-6, årskurs 7–9, samt för området totalt. Värdena anger hur stor andel av eleverna som bor i ett visst område som går i en kommunal grundskola, oavsett var i staden den kommunala skolan är lokaliserad.

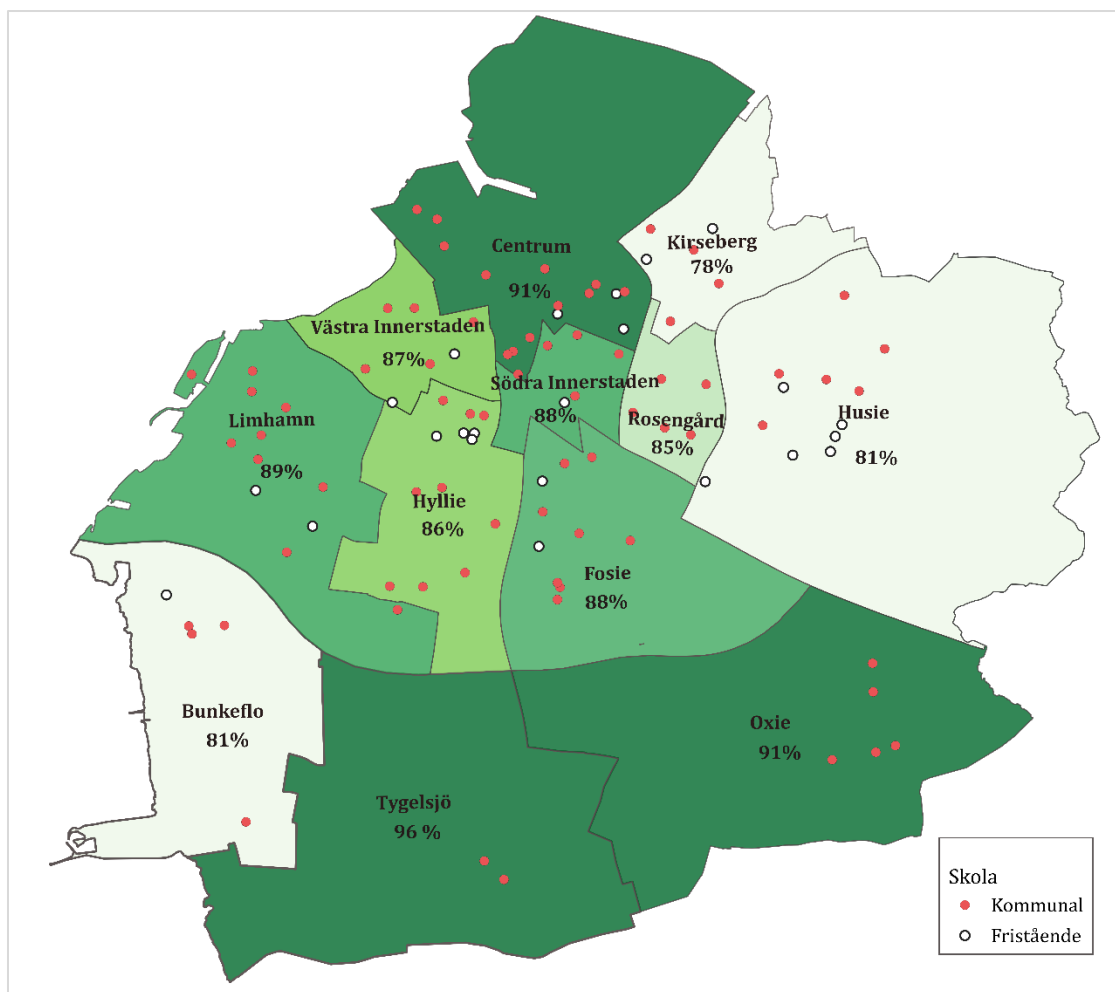
Område	F-6	7-9	Totalt
Centrum	92,7 %	87,2 %	91,2 %
Södra innerstaden	88,9 %	86,5 %	88,2 %
Västra Innerstaden	87,8 %	85,6 %	87,1 %
Limhamn	92,3 %	80,7 %	88,8 %
Hyllie	86,5 %	84,3 %	85,9 %
Fosie	88,0 %	86,8 %	87,7 %
Rosengård	86,0 %	80,9 %	84,5 %
Kirseberg	83,1 %	63,1 %	77,6 %
Husie	81,1 %	80,2 %	80,8 %
Bunkeflo	80,9 %	80,8 %	80,8 %
Tygelsjö	96,0 %	96,8 %	96,3 %
Oxie	90,9 %	90,5 %	90,8 %
Malmö	87,8 %	83,8 %	86,6 %

Tabell 5. Andel av total befolkning i grundskoleålder som går i en kommunal grundskola, uppdelat enligt geografiska områden samt enligt årskurs F-6 och 7-9.

Som kan utläsas av tabellen varierar andelen elever i kommunal regi med ett spann mellan cirka 77,6 % och 96,3 % och är som lägst i Kirseberg och högst i Tygelsjö. Dessa variationer beaktas i de geografiskt uppdelade behovsbedömningarna för grundskoleverksamheten.

De geografiska variationerna gällande andel i kommunal respektive fristående regi bedöms i stor utsträckning spegla hur platstillgången i kommunal respektive fristående regi ser ut i områdena. Exempelvis saknas i nuläget en kommunal högstadieskola i Kirseberg, vilket bedöms innebära att många boende i Kirseberg, framför allt i högstadieåldrarna, söker sig till någon av de fristående högstadieskolor som finns i området. På samma sätt bedöms den höga andelen elever i kommunal regi i till exempel Tygelsjö och Oxie bero på att det enbart finns kommunala grundskolor i dessa områden. Vilka skolor som finns tillgängliga i geografisk närhet till hemmet bedöms alltså spela stor roll i valet mellan en kommunal och en fristående grundskola.

I kartan nedan presenteras andelen elever som går i skola i kommunal regi uppdelat enligt geografiska områden samt kommunala och fristående skolors geografiska placering.

Karta 4. Geografiska variation av andel av befolkning som går i en kommunal grundskola, samt kommunala och fristående skolor i Malmö.

I den anpassade grundskolan i Malmö går cirka 97,2 % av eleverna i en kommunal anpassad grundskola. I behovsbedömningen för den anpassade grundskolan görs antagandet att det förväntat ökade behovet av platser i anpassad grundskola i Malmö kommer behöva tillgodoses i den kommunala anpassade grundskolan. Antagandet är därmed att andelen elever i anpassad grundskola i kommunal regi kommer öka något under planeringsperioden, till cirka 97,5 %.

4.2. Nämndens förväntade framtida lokalbehov

Befolkningsprognosen är en av de huvudsakliga drivkrafterna som påverkar behovet av grundskolelokaler och grundskoleplatser. Behovet påverkas även av det befintliga lokalbeståndet och behovet av att lämna paviljonger med tillfälliga bygglov samt lokaler med brister kopplat till lokalens utformning samt förutsättningar för verksamhet och organisering.

Den förväntade befolkningsminskningen under planeringsperioden innebär ett minskat lokalbehov och därmed en möjlighet att lämna paviljonger samt bristfälliga lokaler. Det förväntat minskade lokalbehovet innebär också ett behov av att skjuta fram nybyggnationer, vilket framför allt får konsekvenser för den geografiska behovsutvecklingen där det i delar av staden finns behov av ny grundskola.

I grundskolenämndens lokalbehovsanalys ställs det förväntade behovet av grundskoleplatser mot

den samlade lokalkapaciteten i befintligt samt planerat lokalbestånd. Behovsanalysen görs för att säkerställa en planering som möter upp det förväntade behovet av grundskoleplatser och samtidigt innebär ett effektivt lokalnyttjande under perioden.

I diagrammet nedan presenteras lokalbehovsanalysen för grundskoleplatser under planeringsperioden 2027–2036. Utgångspunkten i behovsanalysen är befolkningsprognosen och utifrån den görs en prognos för antalet elever i kommunal grundskola. Då Malmö stads befolkningsprognos sträcker sig till 2035 har en uppskattning av befolkningsprognos och antal elever i kommunal grundskola gjorts för år 2036. Detta med hänsyn till prognosen för antalet femåringar 2035 samt förändringar av antalet individer inom grundskoleåldrarna. Notera att prognosen för 2036 är ett antagande som inte tar hänsyn till förväntade flyttmönster eller samtliga faktorer som beaktas i Malmö stads befolkningsprognos. Under planeringsperioden 2027–2036 förväntas en minskning om cirka 2 960 barn i grundskoleålder.

Lokalkapaciteten utgår från en bedömning av hur många platser som maximalt kan inrymmas på en skola utifrån lokalens förutsättningar, och avser för respektive år den kapacitet som finns tillgänglig inför läsårets start. Lokalkapaciteten illustrerar vad det maximalt finns en lokalmässig beredskap för, men det faktiska nyttjandet av lokalerna bör inte uppgå till lokalens fulla kapacitet. Planerade platser är en beskrivning av det planerade nyttjandet av lokalerna. De planerade platserna beaktar i större utsträckning ett verksamhetsperspektiv och vad som kan betraktas som ett lämpligt nyttjande utifrån exempelvis klasstorlekar samt organisering.

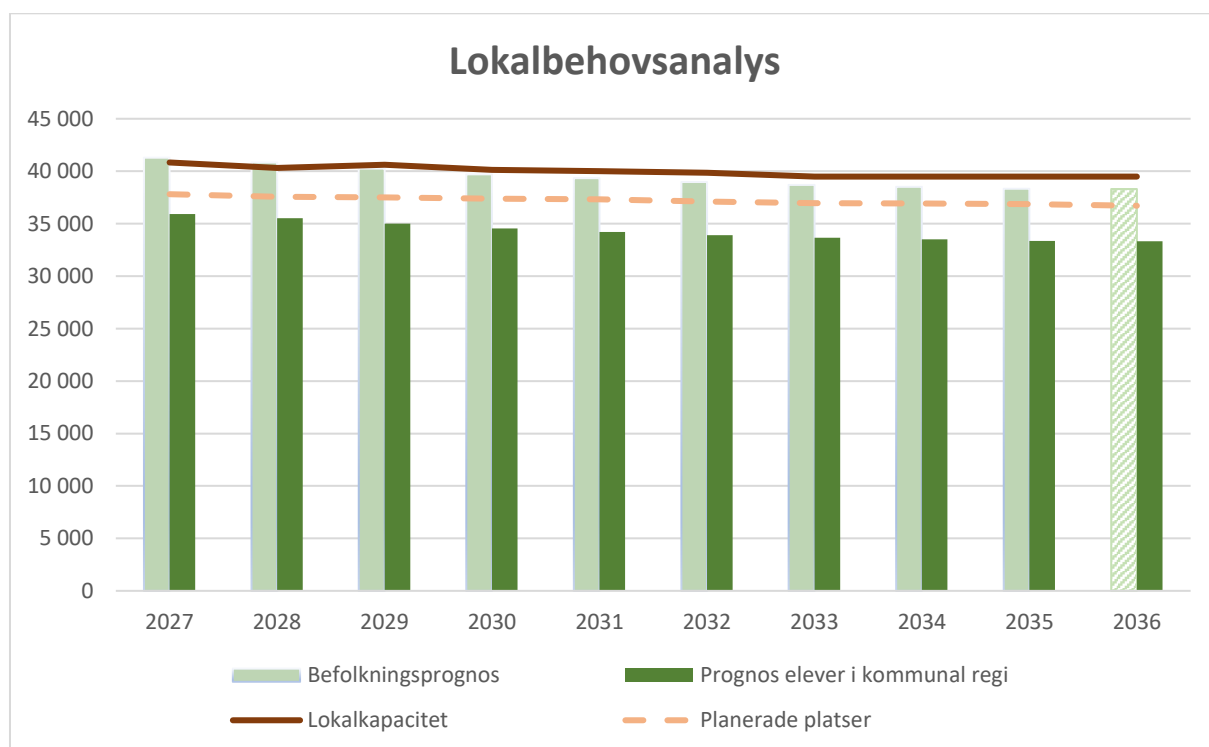

Diagram 8. Lokalbehovsanalys för grundskoleplatser i Malmö 2027–2036.

Under hela planeringsperioden finns enligt nuvarande prognos och planering tillräckligt med grundskoleplatser för att möta det prognostiserade behovet. Planeringen innebär att den samlade kapaciteten minskar i takt med att befolkningen förväntas minska. Detta genom att lämna paviljonger och lokaler med olika typer av brister samt genom att omorganisera och minska befintliga grundskoleverksamheters omfattning. Totalt innebär planeringen en minskning av den samlade kapaciteten med cirka 2 500 platser under perioden. Inräknat paviljonger som idag nyttjas av anpassad grundskoleverksamhet innebär planeringen en minskning av kapaciteten med

cirka 3 400 platser, detta beaktas dock inte i lokalbehovsanalysen för grundskoleplatser då platserna idag ej utgör kapacitet för grundskoleverksamheten.

Behovet av grundskoleplatser uppgår under hela planeringsperioden till mellan 85 % och 88 % av den samlade lokalkapaciteten. Detta bedöms som en lämplig balans mellan behov och kapacitet som säkerställer ett tillräckligt antal platser för att möta upp det förväntade behovet, samtidigt som utrymmet mellan behov och kapacitet inte blir för stort. I tabellen nedan presenteras hur balansen mellan behov och kapacitet förändras under planeringsperioden. Trots att den samlade lokalkapaciteten minskar under planeringsperioden så ökar utrymmet mellan behov och kapacitet mot slutet av planeringsperioden, i takt med att befolkningen förväntas minska.

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Balans mellan behov och kapacitet	88 %	88 %	87 %	86 %	86 %	85 %	86 %	85 %	85 %	85 %

Tabell 6. Balans mellan prognostiserat behov och total planerad lokalkapacitet under planeringsperioden 2027–2036.

Att kapaciteten överstiger det förväntade behovet är nödvändigt sett till de osäkerheter som finns kopplat till lokalplaneringen samt för att säkerställa ett planeringsmässigt utrymme. Det finns osäkerheter kopplat till befolkningsprognosen som blir större ju längre fram i tid prognosen sträcker sig, men det finns även osäkerheter kopplat till oförutsedda händelser inom det befintliga lokalbeståndet samt utvecklingen av tillgängliga skolplatser i fristående regi. Lokalbehovsanalysen behöver ses som ett möjligt scenario, och för att kunna hantera de osäkerheter som lokalplaneringen är behäftad med behöver planeringen genomlysas och ses över årligen.

Viktigt att beakta är att ovan lokalbehovsanalys utgår från en övergripande och aggregerad nivå. I praktiken råder det stora variationer mellan både enskilda skolor och geografiska områden. Det finns skolor som nyttjas till sin maxkapacitet och geografiska områden där det råder en platsbrist, samtidigt som det finns skolor som inte nyttjas effektivt och geografiska områden med en överkapacitet. Den övergripande analysen visar på en god balans mellan behov och kapacitet, men det finns komplexa mönster kopplat till behovsanalysen som också behöver beaktas.

4.2.1 Anpassad grundskola

Behovet av lokaler för anpassad grundskola har de senaste åren ökat markant, och förväntas fortsätta öka under planeringsperioden. Behovet drivs av två huvudsakliga faktorer, dels av status på det befintliga lokalbeståndet, dels av att andelen av den totala befolkningen i grundskoleålder med behov av anpassad grundskola har ökat och förväntas fortsätta öka framöver.

Inom det befintliga lokalbeståndet nyttjas tre paviljonger med tillfälligt bygglov för anpassad grundskoleverksamhet. Utöver detta finns sju befintliga lokaler för anpassad grundskola som inte bedöms som fullt ändamålsenliga för verksamheten. Det är lokaler som antingen begränsar verksamhetens omfattning och möjlighet till organisering i stor utsträckning, eller som har brister kopplat till exempelvis tillgänglighet, flöden och tillgång till specialsalar. Totalt bedöms cirka 270 platser inom det befintliga lokalbeståndet för anpassad grundskola behöva ersättas. Ambitionen är att ersätta dessa med permanenta och ändamålsenliga lokaler som ger förutsättningar för tillräckligt stora anpassade grundskoleenheter för att kunna ta emot alla elever, oavsett behov av tillgänglighetsanpassningar i både den fysiska och pedagogiska miljön.

Att tillfälliga och inte fullt ändamålsenliga lokaler har tagits i bruk beror på den stora ökning av antalet elever i anpassad grundskola som har skett de senaste åren. Andelen i anpassad grundskola har ökat från cirka 0,8 % av den totala befolkningen i grundskoleålder 2015 till drygt 1,5 % av den totala befolkningen i grundskoleålder idag. Det motsvarar en ökning om cirka 330

elever. Den största ökningen skedde under åren 2019–2021 och har därefter börjat avta. Det har dock skett en större ökning år 2025 än väntat. Med bakgrund i den utvecklingen som har skett görs i behovsanalysen för anpassad grundskola ett antagande om att andelen elever i anpassad grundskola fortsatt kommer öka de närmsta åren, men som förväntas ske i en allt lägre takt över tid, för att sedan stagnera och ligga på en jämn nivå kring 1,88 % på sikt.

Prognosen för andelen barn i anpassad grundskola har skrivits upp sedan förra året och åren dessförinnan. Detta med anledning av den utveckling som har skett och med särskild beaktan till den oväntat stora ökningen som har skett 2025. Enligt prognosen förväntas även en större ökning av antalet och andelen elever i anpassad grundskola 2028 då en tioårig grundskola införs, vilket också innebär att den anpassade grundskolan blir tioårig istället för nioårig som idag. I diagrammet nedan presenteras utveckling samt prognos för andel av den totala befolkningen i grundskoleålder i Malmö som har behov och förväntas ha behov av en plats i en kommunal anpassad grundskola.

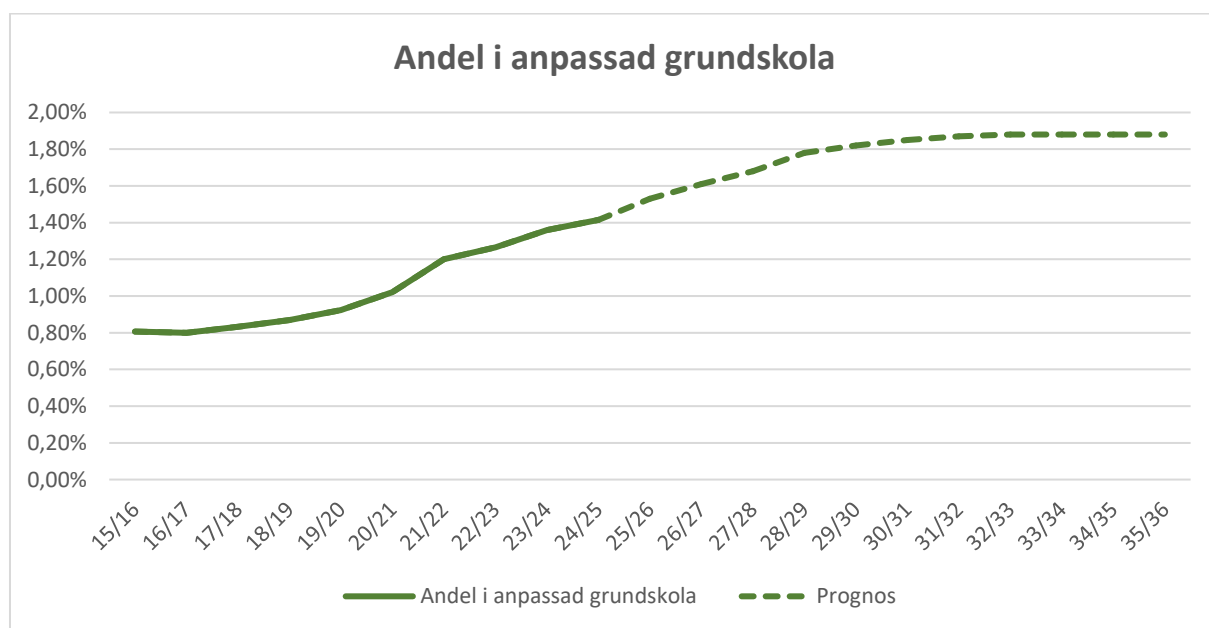

Diagram 9. Utveckling samt prognos för andel av total befolkning i grundskoleålder i Malmö med behov av plats i anpassad grundskola.

Antagandet om andelen barn av den totala befolkningen med behov av plats i anpassad grundskola utgör grunden i lokalbehovsanalysen för den anpassade grundskolan. I behovsanalysen görs även en uppdelning som synliggör det förväntade antalet integrerade elever, alltså elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan men som får sin utbildning inom en grundskoleverksamhet. Att läsa integrerat är frivilligt och upp till elevens vårdnadshavare. Ungefär 12 % av det totala antalet elever i den anpassade grundskolan läser integrerat, och i behovsanalysen förväntas andelen integrerade elever ligga på en jämn nivå under hela planeringsperioden. För de elever som läser integrerat behövs inte särskilda lokaler för anpassad grundskola, utan de läser tillsammans med grundskoleelever i ordinarie grundskolelokaler.

Det förväntade behovet ställs sedan mot den samlade kapaciteten. Kapaciteten är en bedömning utifrån både lokalens och verksamhetens förutsättningar och innefattar samtliga befintliga och planerade platser inom de kommunala anpassade grundskolorna. Kapaciteten avser för respektive år de platser som finns tillgängliga vid läsårets start. Lokalbehovsanalysen för den anpassade grundskolan i Malmö presenteras i diagrammet nedan.

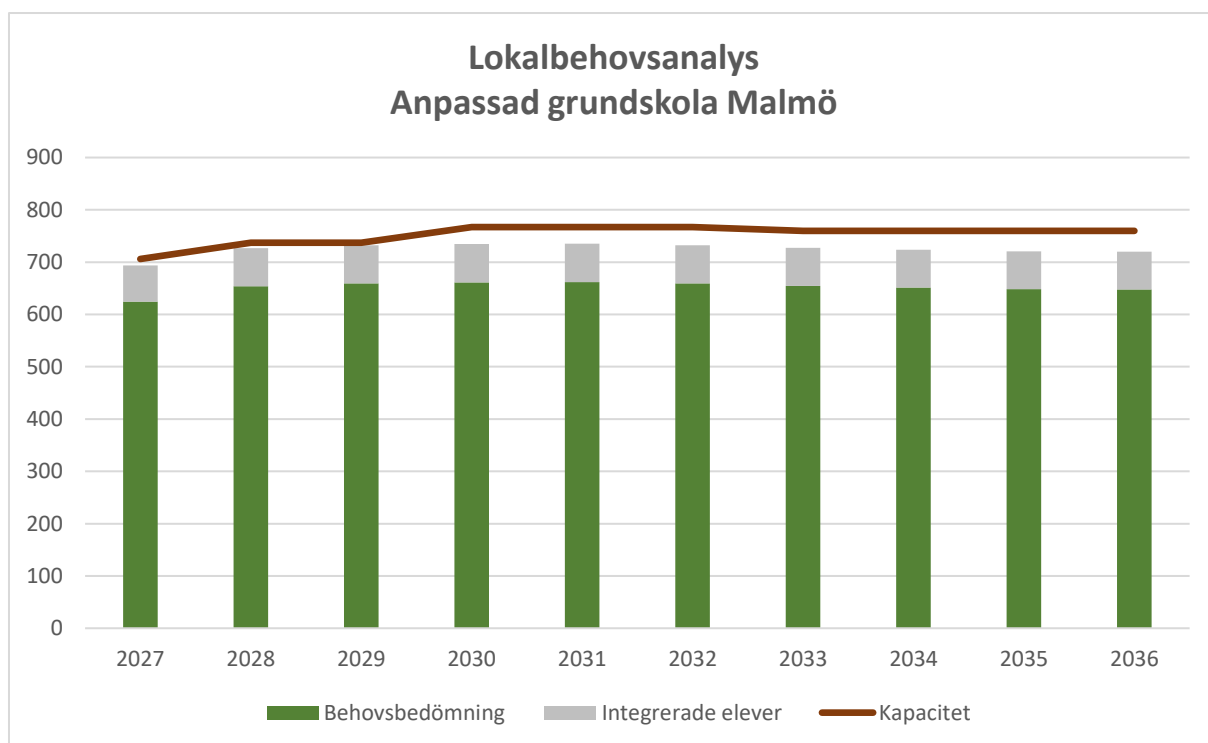

Diagram 10. Lokalbehovsanalys för anpassad grundskola i Malmö under planeringsperioden 2027–2036.

2027 är det första året då det enligt nuvarande prognoser kommer finnas tillräckligt med platser i den anpassade grundskolan för att möta upp behovet och samtidigt medge ett visst planeringsmässigt utrymme. Det finns även idag tillräckligt med platser för att samtliga elever med behov av anpassad grundskola ska få plats i en sådan, men marginalerna är mycket små. Att kapaciteten överstiger det förväntade behovet är nödvändigt för att kunna parera de osäkerheter som finns kopplat till lokalplaneringen och utvecklingen inom den anpassade grundskolan. Det finns osäkerheter kopplat till behovsbedömningen och antagandet om andelen elever i anpassad grundskola, vilket behöver följas upp kontinuerligt. Vidare finns det osäkerheter kopplat till oförutsedda händelser inom det befintliga lokalbeståndet och en risk för förseningar i planerade utökningar av den anpassade grundskolan. Att kapaciteten överstiger behovet krävs också då en stor andel av eleverna i anpassad grundskola placeras löpande under året, vilket innebär att det är fler elever i anpassad grundskola mot läsårets slut än vad det är vid läsårets start. Under hela planeringsperioden, och framför allt från 2030 och framåt, bedöms det finnas ett tillräckligt planeringsmässigt utrymme för att kunna parera dessa osäkerheter och variationer under läsåret.

För att möjliggöra ovan scenario och för att kunna ersätta befintliga lokaler för anpassad grundskola som är tillfälliga eller ej fullt ändamålsenliga krävs det ett flertal utökningar av befintliga samt tillskapande av nya anpassade grundskoleenheter. Detta görs genom att omorganisera grundskoleverksamheter och anpassa lokaler för att på så sätt kunna nyttja befintliga lokaler för den planerade utökningen av antalet platser i anpassad grundskola. Den samlade planeringen motsvarar en utökning om totalt cirka 170 platser i anpassad grundskola.

4.2.2 Resursskola

En resursskola är en grundskola som enbart tar emot elever i behov av särskilt stöd. Eleverna läser enligt grundskolans läroplan men är i behov av särskilt stöd för att uppfylla betygskriterierna eller för att undvika svårigheter i sin skolsituation. Resursskolor är generellt mindre skolenheter som kännetecknas av anpassade lärmiljöer med små elevgrupper och hög personaltäthet.

Höstterminen 2025 startades fem resursskolor i Malmö. Fyra mindre enheter som lokaliseras till befintliga grundskolor samt en större resursskola som inte är samlokaliserad med ordinarie grundskola och riktar sig till elever som har behov av att hela skolmiljön är anpassad. För den större resursskolan krävs större anpassningar för att lokalerna ska vara ändamålsenliga. Dessa anpassningar förväntas enligt nuvarande planering färdigställas 2027.

Då resursskolorna är grundskoleverksamheter ingår platserna i grundskolenämndens övergripande lokalbehovsanalys för grundskoleplatser. Lokaler för resursskola kräver dock särskilda anpassningar och det finns därmed anledning att följa upp behovet av lokaler för resursskola särskilt. Nuvarande bedömning är att behovet av platser i resursskola kommer vara uppfyllt när lokalerna för den större resursskolan, Katrinelundsskolan, färdigställs.

4.2.3 Administrativa lokaler

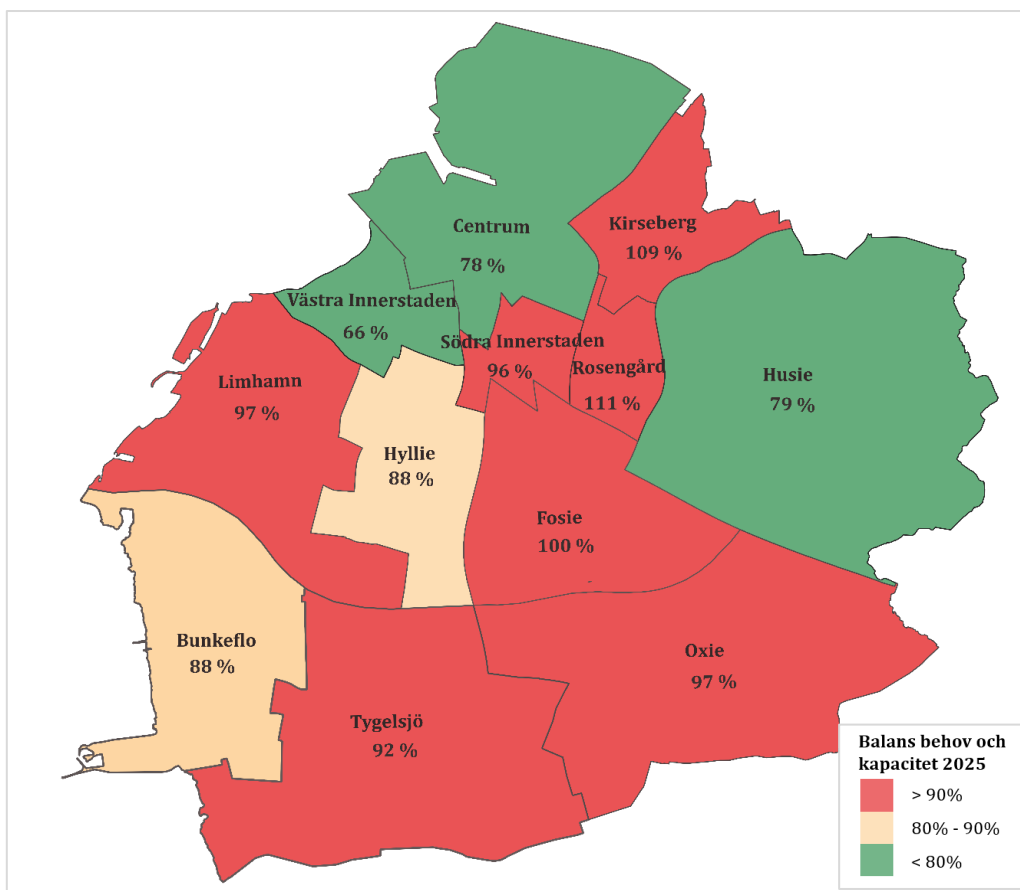
Grundskoleförvaltningen utreder under hösten 2025 vilket lokalbehov som grundskoleförvaltningens stabsavdelningar har. I nuläget hyrs administrativa lokaler i två olika byggnader inom fastigheten Rönnen 1. Målsättningen med utredningen är att effektivisera nyttjandet av de administrativa lokaler som grundskolenämnden hyr för förvaltningens stabsavdelningar och att skapa en arbetsplats som är anpassad efter verksamhetens nuvarande och framtida lokalbehov.

4.2.4. Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen

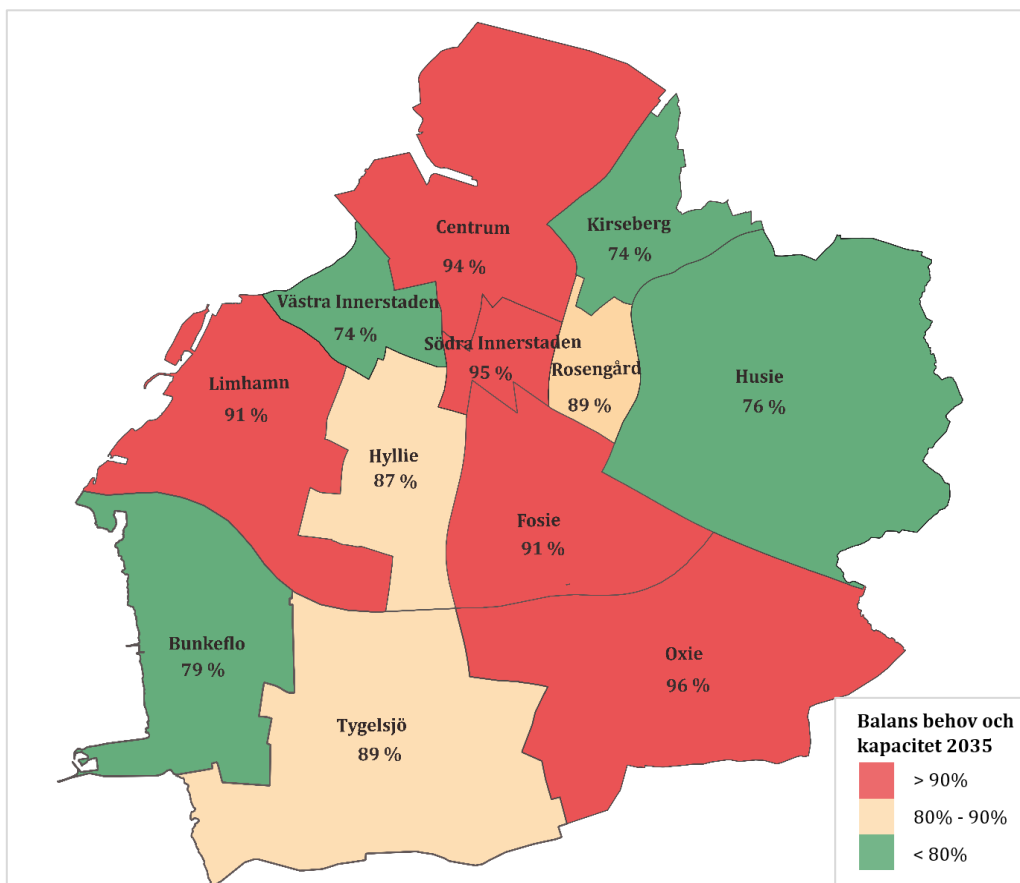
Den geografiska lokalbehovsutvecklingen för grundskoleplatser följs upp enligt tolv geografiskt uppdelade områden. Det geografiska behovet av grundskoleplatser följs upp för att säkerställa att det finns tillräckligt med platser i alla delar av staden. Geografisk balans av platser är viktigt sett till ett tillgänglighetsperspektiv och att alla barn i Malmö ska ha tillgång till en skolplats inom rimligt avstånd från hemmet. Planeringen utgår från en rörlighet mellan områden och de geografiska gränser som har satts upp för att kunna följa upp den områdesvisa behovsutvecklingen ska huvudsakligen betraktas som ett planeringsstöd.

Utgångspunkten i prognoserna för den geografiska behovsutvecklingen är befolkningsprognos för respektive område, och utifrån denna görs även en prognos för antalet elever som förväntas gå i en kommunal grundskola. Behovet ställs sedan mot den samlade lokalkapaciteten som innefattar samtliga befintliga och planerade skolplatser på de kommunala grundskolorna inom respektive område. Kapaciteten utgår från en bedömning av hur många platser som maximalt kan inrymmas på en skola utifrån lokalens förutsättningar.

I kartorna nedan presenteras hur den geografiska balansen mellan behov och kapacitet ser ut 2025, samt den prognostiserade balansen 2035. I kartorna indikerar röda områden att behovet överstiger kapaciteten inom området, i gula områden är bedömningen att det råder en god och tillräcklig platstillgång i området, och i gröna områden överstiger kapaciteten behovet. Den procentandel som anges för respektive område visar hur stor andel av den totala lokalkapaciteten i ett område som det förväntade behovet uppgår till.

Karta 5. Balans mellan behov och total lokalkapacitet 2025, uppdelat enligt tolv geografiska kluster.

Karta 6. Balans mellan prognostiserat behov och planerad total lokalkapacitet 2035, enligt tolv geografiska kluster.

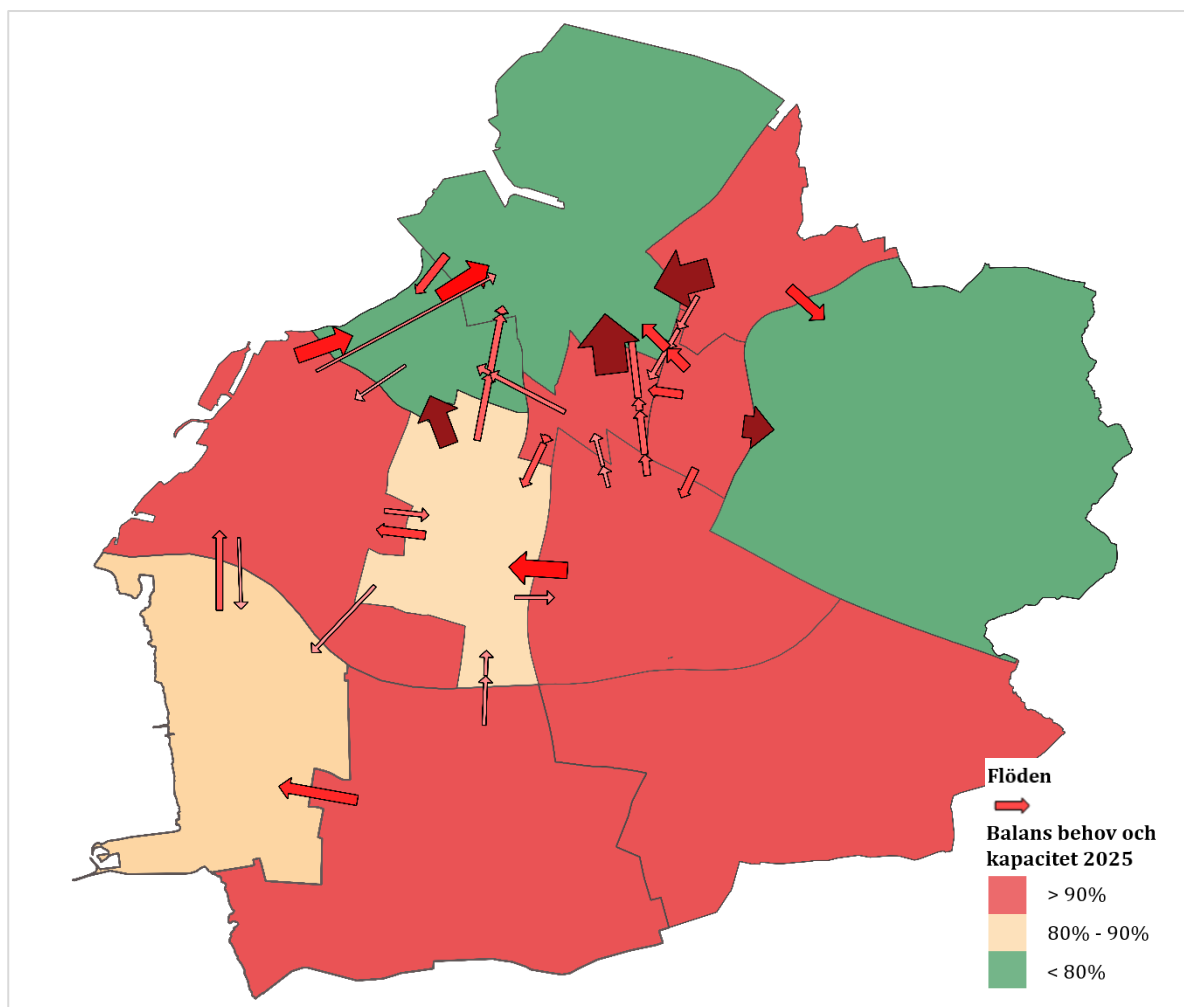
De geografiskt uppdelade prognoserna visar på en geografisk obalans, där det i delar av staden råder en platsbrist och i andra delar överstiger antalet platser behovet inom området. Den geografiska aspekten av lokalbehovet är dock komplex, och om det faktiskt råder en platsbrist på skolorna inom ett område påverkas i hög grad av sökmönster som sträcker sig över de geografiska gränserna.

Balansen mellan områdena förbättras under planeringsperioden, då det enligt nuvarande prognos och planering är färre områden som har en tydlig obalans mellan behov och kapacitet år 2035 jämfört med 2025. Det finns exempelvis inte något område där behovet förväntas överstiga den maximala kapaciteten år 2035. År 2035 förväntas balansen mellan behov och kapacitet ligga mellan 74 % och 96 % i de olika områdena, jämfört med 66 % och 111 % år 2025. Skillnaden mellan olika områden förväntas alltså minska under planeringsperioden, och fler områden förväntas ha en god och tillräcklig balans mellan behov och kapacitet. Den förbättrade balansen mellan områdena beror i stor utsträckning på att den geografiska aspekten beaktas i planeringen.

Som presenteras i kartorna förväntas balansen mellan behov och kapacitet förändras i flera av områdena under planeringsperioden. Tydligast är förändringen som sker i Centrum och Kirseberg. Förändringen i Centrum beror på att det inte planeras för någon lokalförändring samtidigt som det förväntas en betydande befolkningsökning i området. Förändringen i Kirseberg beror på planeringen för nybyggnation av Mölledalsskolan, som innebär en sådan kapacitetsökning att Kirseberg går från att vara ett område med en betydande platsbrist till att kapaciteten i området mot slutet av planeringsperioden överskrider det förväntade behovet.

Som tidigare nämnt sker det och behöver planeras för en rörlighet mellan de geografiska områdena. Bedömningen är att den förändrade geografiska balansen kommer påverka och i vissa fall ändra riktning på de flöden som sker mellan stadens områden.

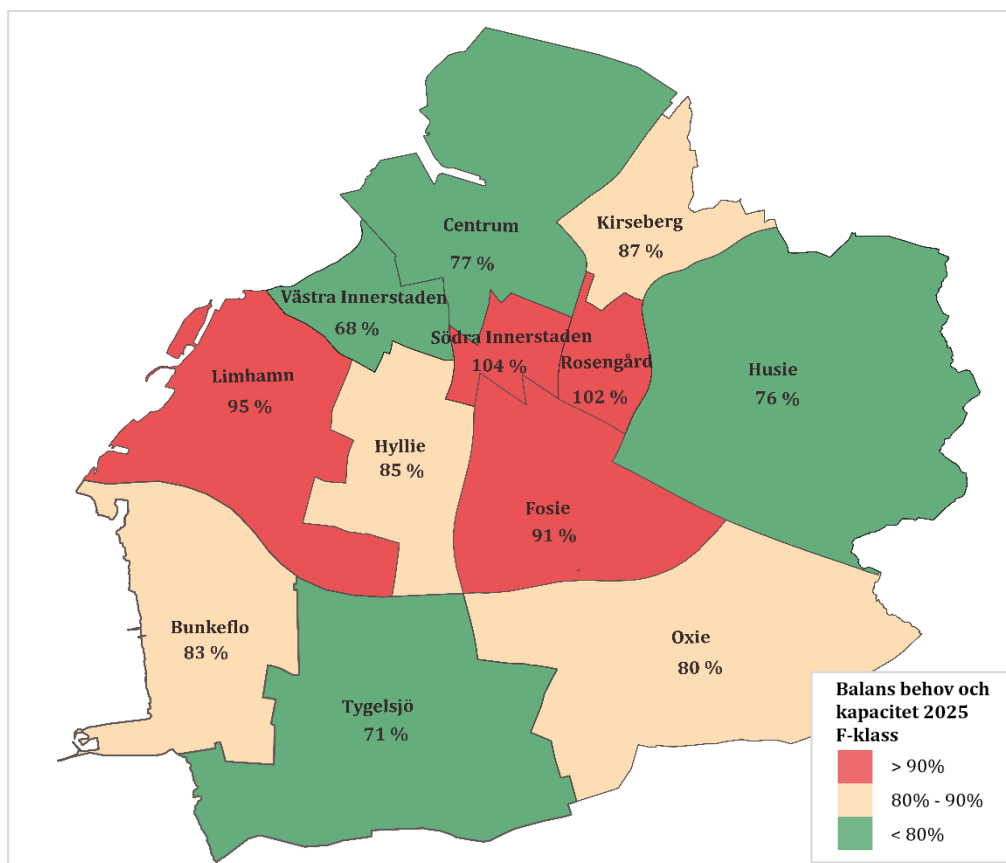
I kartan nedan presenteras nuvarande balans mellan behov och kapacitet samt de största flödena som sker mellan olika områden. Pilarnas riktning indikerar att det sker ett flöde av barn som bor i ett område till kommunala skolor i ett annat område, och pilarnas storlek visar på flödenas storlek. Generellt sker de största flödena av elever idag från områden med en platsbrist till områden där kapaciteten överstiger det bedömda behovet. Flödena påverkas även av det fria skolvalet och att skolor i vissa områden har ett betydligt högre söktryck än skolor i andra områden.

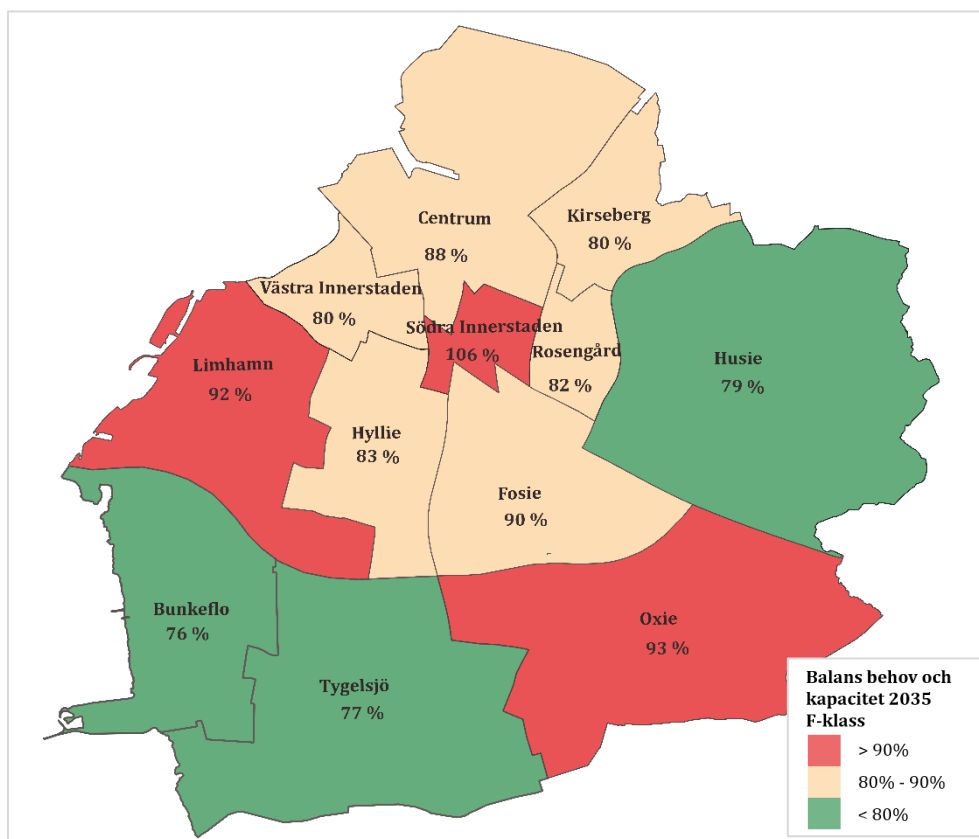
Karta 7. Elevflöden mellan olika geografiska områden samt balans mellan behov och lokal kapacitet 2025.

Utifrån den förändrade geografiska balansen som förväntas mot slutet av planeringsperioden förväntas befintliga elevflöden påverkas. Exempelvis är Centrum idag ett område som i stor utsträckning väger upp för kringliggande områden. Enligt nuvarande prognos och planering kommer flödena successivt ändra riktning, och platser i kringliggande områden så som Västra Innerstaden och Kirseberg kommer istället behöva väga upp för en platsbrist i Centrum.

Närhet mellan hem och skola är av särskild vikt för elever i de yngre åldrarna, medan högstadiel elever bedöms kunna färdas något längre. Att det finns tillräckligt med platser för att täcka upp för behovet i samtliga delar av staden är därmed av särskild vikt för de yngre åldrarna. I kartorna nedan presenteras hur balansen mellan behov och kapacitet ser ut i förskoleklass, där den första kartan visar utgångsläget 2025, och den andra kartan visar nuvarande scenario för år 2035.

Karta 8. Balans mellan behov och total lokalkapacitet i förskoleklass 2025, uppdelat enligt tolv geografiska kluster.

Karta 9. Balans mellan prognostiserat behov och total planerad lokalkapacitet i förskoleklass 2035, uppdelat enligt tolv geografiska kluster.

Balansen mellan behov och kapacitet i förskoleklass förväntas förbättras under planeringsperioden, och det kommer enligt nuvarande planering finnas bättre förutsättningar för att kunna erbjuda skolplats nära hemmet för sexåringar mot slutet av planeringsperioden. År 2035 förväntas det inom färre geografiska områden råda platsbrist och det är också färre områden där kapaciteten överskrider det förväntade behovet betydande. Södra Innerstaden är det område med den största befintliga och förväntade platsbristen i förskoleklass. Södra Innerstaden är dock ett litet geografiskt område och det finns flera skolor i närliggande områden. Platsbristen i Södra Innerstaden bedöms därmed inte som bekymmersam.

Lokalbehovsutvecklingen för de geografiska områdena beskrivs närmre i bilagan *Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen 2027–2036*.

4.2.5 Långsiktig utblick

Lokalbehovsplanen beskriver lokalbehov och planeringen för att möta behoven under den närmsta tioårsperioden. Det är dock väsentligt att planeringen även beaktar ett än mer långsiktigt perspektiv. Lokalplaneringen är trög och tar ofta lång tid att genomföra. Den får dessutom långsiktiga konsekvenser och det är därmed viktigt att planeringen beaktar ett längre perspektiv än de närmsta tio åren.

Även om antalet barn i grundskoleålder förväntas minska under den kommande tioårsperioden så antas befolkningen vända och öka igen på längre sikt. Statistiska centralbyråns nuvarande antagande för befolkningen fram till 2070 är att fruktsamheten återigen kommer vända och öka från nuvarande rekordlåga nivåer. Detta bedöms i sin tur innebära att antalet barn i grundskoleålder återigen kommer öka, dock inte i samma takt som tidigare antagits. Även enligt Malmö stads befolkningsprognos antas fruktsamheten börja öka mot slutet av 2020-talet. Antagandet om en ökad fruktsamhet syns i befolkningsprognosen för förskoleåldrarna i Malmö, men först under 2030-talet. Alla dessa barn hinner inte bli sex år och börja grundskolan under planeringsperioden, och syns därmed inte i befolkningsprognosen för grundskoleåldrarna, men bedömningen är att även antalet barn i grundskoleålder kan förväntas öka igen efter 2035.

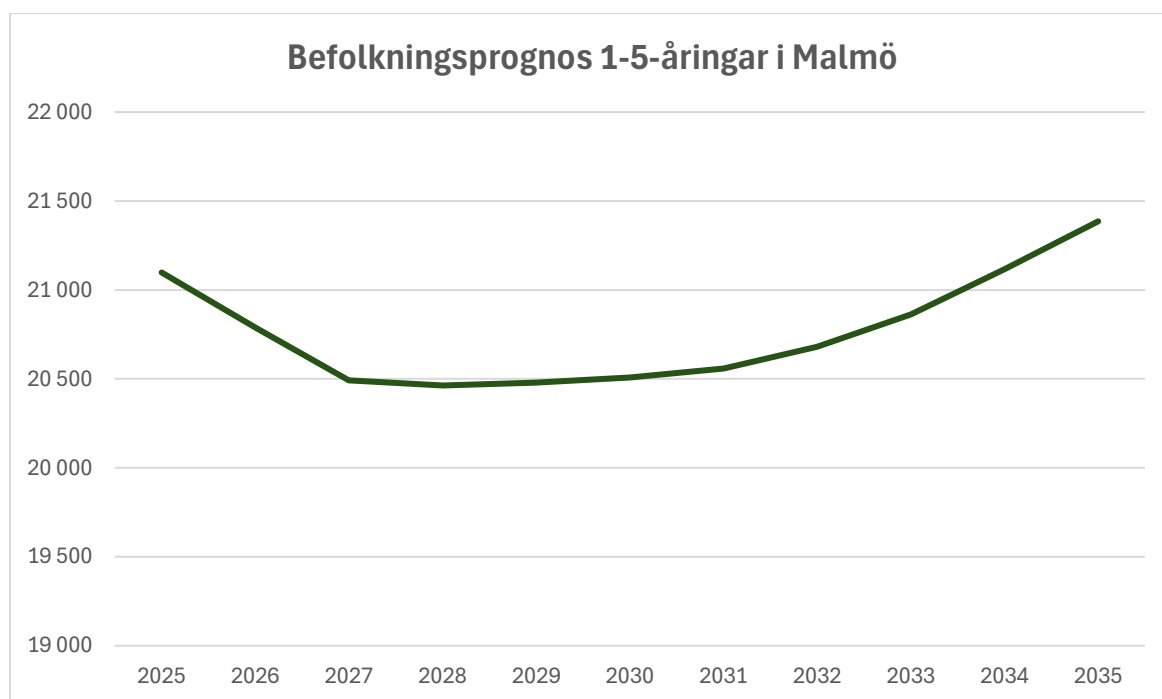

Diagram 11. Befolkningsprognos för förskoleåldrarna i Malmö, 2025–2035.

Att behovet av grundskoleplatser och grundskolelokaler förväntas öka efter planeringsperioden 2027–2036 behöver beaktas. Det minskade behovet under den närmsta tioårsperioden innebär en möjlighet att lämna paviljonger med tillfälliga bygglov samt lokaler som bedöms ha brister, och det är nödvändigt att senarelägga nybyggnationer av lokaler. Det bedöms dock som viktigt att ändamålsenliga lokaler inom det befintliga beståndet behålls då det förväntas finnas ett behov av dessa på sikt. Att behålla ändamålsenliga lokaler istället för att avveckla bedöms innebära färre negativa konsekvenser för verksamheten, och innebär också att behovet av nybyggnationer kan skjutas ytterligare på framtiden, även när behovet av platser förväntas öka igen. Att på sikt kunna nyttja befintliga lokaler och senarelägga behovet av nybyggnationer bedöms som en effektiv åtgärd för att senarelägga ökade lokalkostnader, och är även en effektiv åtgärd för att minimera framtida klimatpåverkan. Detta understryker återigen behovet av ett planeringsmässigt utrymme, också för att kunna parera förändringar på längre sikt än lokalbehovsplanens planeringshorisont.

För att kunna göra långsiktiga behovsbedömningar krävs även ett långsiktigt perspektiv kopplat till status på befintliga skollokaler. I den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola har ett arbete tillsammans med stadsfastigheter påbörjats för att integrera ett långsiktigt och strategiskt fastighetsperspektiv i planeringen. En långsiktig bedömning av stadens skolfastigheter är nödvändig för att långsiktigt kunna planera för behov av större ombyggnationer inom det befintliga lokalbeståndet.

Inom ramen för Malmös översiktsplan möjliggörs för en kraftig utbyggnad av staden med cirka 100 000 nya bostäder. Kopplat till översiktsplanen medverkar grundskoleförvaltningen tillsammans med stadsbyggnadskontoret och stadskontoret i ett långsiktigt planeringsarbete för att säkerställa mark för framtidens behov av grundskolelokaler. Det är väsentligt att tillräckliga ytor som möjliggör för ändamålsenliga inomhus- och utomhusmiljöer för grundskola säkerställs i tidiga skeden i utbyggnaden av staden. Även lokaliseringen av framtida skolor är av stor vikt och kopplat till det långsiktiga planeringsarbetet görs även geografiskt uppdelade analyser. Det finns inom aktuell översiktsplan en beredskap för att möta upp framtidens behov av grundskolelokaler.

Det finns en total planering för elva nya grundskolor under perioden 2037–2070. Genomförande är mer sannolikt för en del av dessa projekt, medan andra möjligheter i nuläget bör betraktas som en planeringsberedskap. Nuvarande bedömning är att det utöver Mölledalsskolan kommer behöva byggas ytterligare en ny grundskola i Malmö innan 2040. Den långsiktiga planeringen behöver dock följas upp och revideras kontinuerligt, och den framtida demografiska utvecklingen kommer spela stor roll för planeringen.

På längre sikt bedöms behovet av nya skollokaler vara störst i stadens utbyggnads- och förtätningsområden. I dessa områden finns flera behov och intressen som behöver beaktas, och det finns ofta kortsiktiga ekonomiska incitament för att begränsa ytor för skola och annan samhällsservice till förmån för exempelvis bostadsbyggande. För att möta det långsiktiga behovet av grundskolelokaler är det väsentligt att skolan prioriteras i samtliga delar av planprocessen, och att ytor som möjliggör för tillräckligt stora skollokaler enligt behov och grundskoleförvaltningens lokalprogram säkerställs.

Den långsiktiga planeringen för utbyggnad av staden kopplat till behovet av grundskolor är komplex. Nya skolor kommer behövas i flera av stadens utbyggnadsområden, men det finns inte behov av att dessa skolor byggs och färdigställs inom de närmsta tio åren, utan snarare inom planeringshorisonten 15–20 eller 20–30 år fram i tiden. I detta finns en kommunikativ komplexitet i de planarbeten som nu pågår. Särskilt utmanande är den långsiktiga planeringen av skola i områden där kommunen inte äger mark, och det saknas i nuläget lösningar inom staden för hur planeringen för skolor i utbyggnadsområden kan hanteras när skolan inte behöver byggas direkt.

Att flera nybyggnationer av grundskolor har skjutits fram i tid bedöms spela stor roll för utbyggnaden av staden. Utbyggnad av skolor har länge skett tidigt i stadens utbyggnadsområden, och skolan har fungerat som en motor för området och övrig byggnation. Skolan har en självklar och viktig roll i staden, och att skolan inte finns på plats från början kan få stor påverkan på ett utbyggnadsområdes attraktionskraft. Som tidigare beskrivits är det nödvändigt att planera för en rörlighet mellan områden, och utvecklingen i utbyggnadsområdena behöver även kopplas till närliggande områden och behovsutvecklingen i staden som helhet. Utifrån nuvarande planeringsläge bedöms det därmed som nödvändigt att skjuta på nybyggnationer i tid. Hur mark för grundskola kan säkerställas och sedan nyttjas fram till dess att en ny skola etableras kommer därför vara centrala frågor i planering och utbyggnad av staden framöver.

5. Lokalplanering

5.1 Planerad lokalanskaffning

Under perioden 2027–2036 finns en planering för två ny- och ombyggnationer motsvarande cirka 840 grundskoleplatser. Utöver detta planeras för utökningar av åtta befintliga anpassade grundskolor, tillskapande av fyra nya anpassade grundskolor, och tillskapande av ytterligare en lokal för anpassad grundskola för att ersätta platser i tillfälliga paviljonger. Utökningarna av platser i den anpassade grundskolan planeras tillskapas genom anpassningar av befintliga grundskolelokaler. Nuvarande bedömning är att det inte kommer krävas omfattande ombyggnationer för att genomföra dessa anpassningar. Det får dock stor påverkan på antalet grundskoleplatser.

I tabellen nedan presenteras grundskolenämndens planerade större lokalprojekt under planeringsperioden. Tidplanen anger planerad verksamhetsstart.

Lokalprojekt	Tillkommande platser	Tidplan färdigställande	Kommentar
Katrinelundsskolan	60	2027	Ombyggnation av grundskolelokaler inom fastigheten Rönnen 1. Anpassning för resursskola.
Mölledalsskolan	780	2029	Ny F-9-skola inom fastigheten Mölledalsskolan 1.
Totalt antal platser	840		

Tabell 7. Planerade lokalanskaffningar under planeringsperioden.

Katrinelundsskolan är en av de fem resursskolor som infördes inför höstterminen 2025. Katrinelundsskolan planeras som en större separat resursskola som kommer vara uppdelad på två lokaliseringar inom fastigheten Rönnen 1. För att lokalerna ska vara ändamålsenliga för verksamheten behöver delar av lokalerna som tidigare har nyttjats av grundskoleverksamhet anpassas. Fram till att lokalerna är anpassade för resursskolan kommer delar av verksamheten vara omlokaliserade. Det är angeläget att de tilltänkta ordinarie lokalerna färdigställs så snart som möjligt för att begränsa den tid då delar av verksamheten är omlokaliserad.

Planeringen för Mölledalsskolan grundar sig i ett geografiskt behov av grundskoleplatser. I Kirseberg med omnejd saknas idag och under planeringsperioden tillräckligt med platser för att möta upp behovet. Det finns framför allt ett behov av fler högstadieplatser då det i nuläget saknas en högstadieskola i Kirseberg. Det råder även en brist på högstadieplatser i angränsande områden så som Rosengård och Husie, vilket förstärker behovet av högstadieplatser i området. Att inte genomföra nybyggnation av Mölledalsskolan och istället omorganisera en befintlig skola i Kirseberg till högstadieskola bedöms inte vara en hållbar lösning, då det istället skulle innebära en brist avseende platser i låg- och mellanstadiet i Kirseberg. Dessutom bedöms behovet av en ny skola i Kirseberg vara långsiktigt, och behovet av grundskoleplatser i området förväntas öka i och med planerad utbyggnad av södra Kirseberg.

För den anpassade grundskolan finns en planering för att tillskapa totalt cirka 440 platser genom utökningar av befintliga verksamheter samt tillskapande av nya anpassade grundskoleverksamheter. För att möjliggöra den här planeringen behöver i många fall den befintliga grundskoleverksamheten omorganiseras och lokalerna behöver anpassas. En

förutsättning för att kunna möta behovet av fler platser inom den anpassade grundskolan är att minska den befintliga kapaciteten för grundskoleverksamheten med uppskattningsvis cirka 2 000 platser. Det här visar på hur ytkrävande den anpassade grundskoleverksamheten är. I tabellen nedan presenteras en sammanställning av planeringen för utökningar av den anpassade grundskolan.

Lokalprojekt	Tillkommande platser anpassad grundskola	Förändring antal grundskoleplatser	Tidplan färdigställande	Kommentar
Utökning Västra Innerstaden	50	-390	2027	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Fosie	25	-160	2027	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Rosengård	30	-90	2027	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Hyllie	10	-90	2027	Utökning av befintlig verksamhet
Permanent lokaler Oxie	30	-130	2027	Ersätter platser i tillfälliga paviljonger
Ny enhet Bunkeflo	40	-190	2028	Ny anpassad grundskola
Ny enhet Bunkeflo	30	-60	2028	Ny anpassad grundskola
Ny enhet Rosengård	70	-90	2028	Ny anpassad grundskola
Utökning Hyllie	20	-105	2028	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Västra Innerstaden	15	-90	2028	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Fosie	40	-240	2030	Utökning av befintlig verksamhet
Utökning Limhamn	30	-120	2030	Utökning av befintlig verksamhet
Ny enhet Oxie	50	-240	2033	Ny anpassad grundskola
Totalt antal platser	440	-1995		

Tabell 8. Planerade utökningar av befintliga samt tillskapande av nya enheter för anpassad grundskola under planeringsperioden.

Behovet av utökningar och tillskapande av fler anpassade grundskoleplatser grundar sig i stor utsträckning i ett behov av att ersätta mindre enheter som inte bedöms som fullt ändamålsenliga samt lokaler med tillfälliga bygglov. Genom etablering av ett antal större anpassade grundskolenheter i ändamålsenliga lokaler skapas bättre förutsättningar för en elev att kunna gå kvar på skolan även om dennes behov förändras, samt fler möjligheter till erfarenhetsutbyten mellan personalen i och med en större personalgrupp. De nya lokalerna bedöms vara bättre anpassade och utformade för att möta elevernas och verksamheternas behov, vilket gör att lokalerna kan nyttjas mer effektivt och skapar bättre förutsättningar för organisering av verksamheten.

5.2 Planerad avveckling

För planeringsperioden 2027–2036 finns planering för att lämna 13 lokaler. Sju av dessa lokaler är paviljonger med tillfälligt bygglov och sex lokaler är lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga för grundskole- eller anpassad grundskoleverksamhet.

I tabellen nedan presenteras planerade avvecklingar av lokaler. Tidplanen anger planerat avträdesår.

Lokalprojekt	Antal platser grundskola	Antal platser anpassad grundskola	Tidplan	Kommentar
Paviljonger Bergaskolan	-200		2027	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Oxie IP	420 *	-52	2027	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Lusthuset	500 *	-55	2028	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Lokal i Tygelsjö		-12	2028	Avveckling av lokal, lämnas till lokalbanken.
Lokal i Kirseberg	-100		2029	Avveckling av lokal, lämnas till lokalbanken.
Lokal i Kirseberg	-100		2029	Avveckling av lokal.
Paviljonger Elinelundsskolan	-200		2029	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Lokal i Bunkeflo	-200		2029	Avveckling av lokal, lämnas till lokalbanken.
Paviljonger Videdalsskolan	-175		2030	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Lindängeskolan		-30	2030	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Tygelsjöskolan	-180		2030	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Lokal i Limhamn	-150		2032	Avveckling av lokal, lämnas till lokalbanken.
Lokal i Oxie		-30	2033	Avveckling av lokal, lämnas till lokalbanken.
Totalt antal platser	-1305	-179		
*Inklusive paviljonger som tidigare har nyttjats av grundskoleverksamhet -2225				

Tabell 9. Planerade avvecklingar av lokaler under perioden 2027–2036.

Avvecklingarna motsvarar cirka 1 300 grundskoleplatser samt cirka 180 platser i anpassad grundskola. Uppskattningen av platser är ungefär och utgår från nuvarande nyttjande. Ett par av de paviljonger som nu nyttjas för anpassad grundskoleverksamhet har tidigare nyttjats av grundskoleverksamhet och motsvarar ytterligare cirka 900 grundskoleplatser.

De lokaler som nyttjas för grundskoleverksamhet bedöms kunna avvecklas i takt med det

förväntat minskade elevunderlaget, och behöver således inte ersättas med andra lokaler. De lokaler som nyttjas för anpassad grundskoleverksamhet kommer behöva ersättas genom att anpassa andra lokaler inom det befintliga lokalbeståndet.

Utöver de planerade avvecklingarna planeras för ett flertal omorganiseringar av grundskoleenheter och anpassningar av befintliga grundskolelokaler för att på så sätt kunna utöka antalet platser i anpassad grundskola. Dessa planerade anpassningar innebär ytterligare minskningar av den samlade lokalkapaciteten för grundskola och beskrivs närmre i avsnitt 5.1 samt 5.3.

5.3 Kapacitets- och kostnadsutveckling

Som presenteras i avsnitt 5.1 och 5.2 finns en planering för om- och nybyggnationer motsvarande cirka 840 grundskoleplatser samt en avvecklingsplanering motsvarande cirka 1 300 platser.

Utöver nybyggnationer och avvecklingar finns även en planering för att omorganisera skolor, vilket innebär en minskning motsvarande ytterligare cirka 2 000 grundskoleplatser. De planerade omorganiseringarna av befintliga grundskoleenheter görs för att skapa utrymme för en utökning av platser i den anpassade grundskolan.

Den samlade planeringen för perioden innebär en total minskning motsvarande cirka 2 500 grundskoleplatser. Uppskattningen av antalet platser utgår från nuvarande nyttjande. Ett par av de paviljonger som nu nyttjas av anpassad grundskoleverksamhet har tidigare nyttjats av grundskoleverksamhet och motsvarar ytterligare cirka 900 grundskoleplatser, vilket ger en total minskning om cirka 3 400 platser av den samlade kapaciteten.

I diagrammet nedan presenteras planerade kapacitetsförändringar avseende grundskoleplatser under planeringsperioden utifrån kategorierna tillkommande platser genom ny- och ombyggnation, avveckling av paviljonger, avveckling av lokaler med brister samt omorganisering till anpassad grundskola.

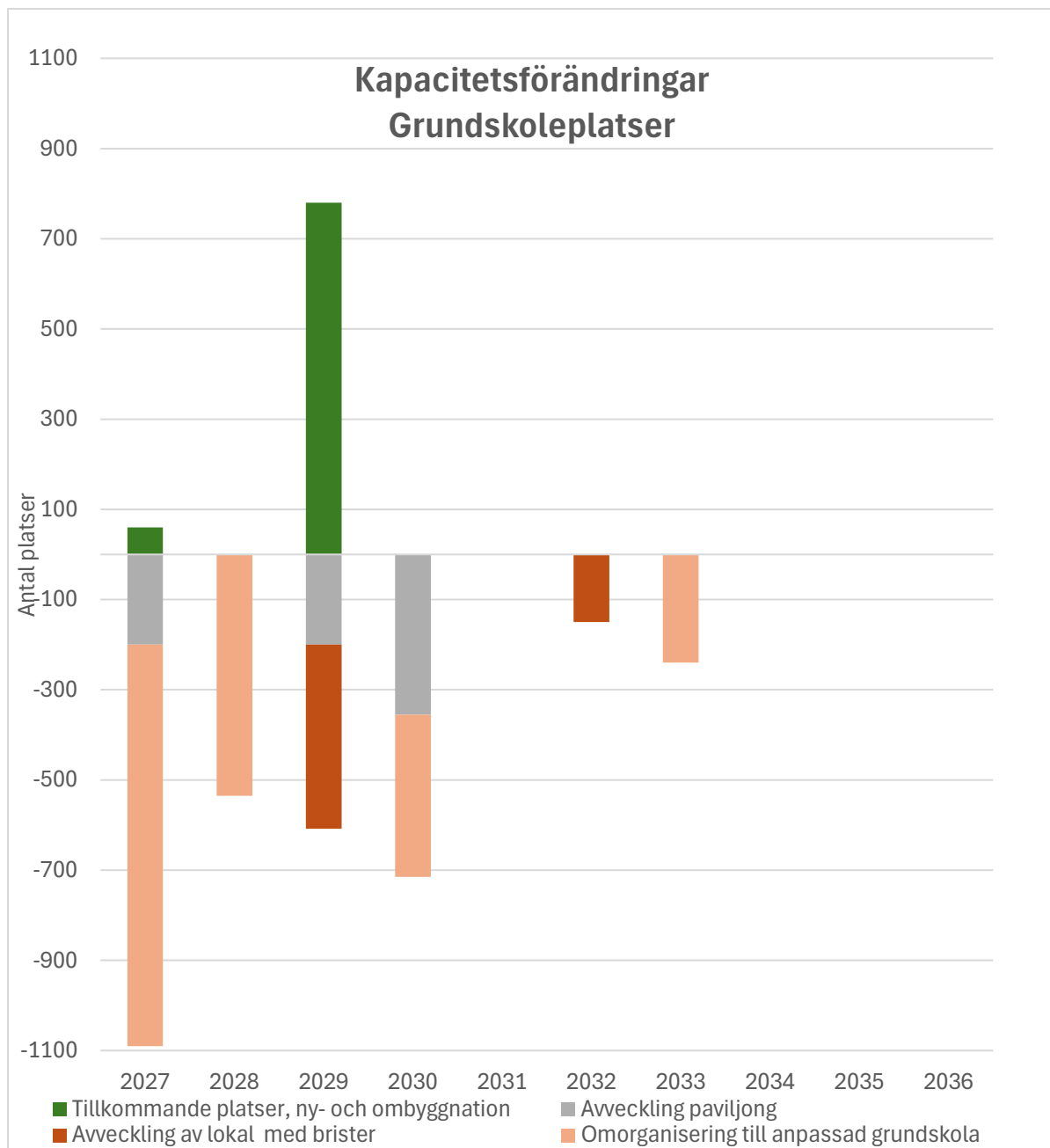

Diagram 12. Planerade kapacitetsförändringar för grundskoleplatser under perioden 2027–2036.

Som presenteras i diagrammet innebär planeringen framför allt större förändringar under den tidigare delen av planeringsperioden, där merparten av förändringarna är kopplade till planerade omorganiseringar för att tillskapa fler platser i anpassad grundskola. För de flesta år under planeringsperioden innebär den samlade planeringen en minskning av det totala antalet grundskoleplatser. 2029 är det enda år då planeringen innebär en viss ökning av den samlade kapaciteten. Ökningen beror på det planerade färdigställandet av Mölledalsskolan. För vissa år, framför allt mot slutet av planeringsperioden, planeras inte för några kapacitetsförändringar.

Den planerade kapacitetsminskningen om totalt cirka 2 500 platser bygger på en minskning av både det totala antalet lokaler, antalet skolor, samt antalet grundskoleklasser på kvarstående skolor under planeringsperioden. Planeringen kommer således innebära påtagliga förändringar kopplat till grundskoleverksamheten i Malmö under perioden.

Den planerade kapacitetsminskningen är inte lika stor som den förväntade

befolkningsminskningen om cirka 2 960 barn i grundskoleålder under motsvarande period, utan utrymmet mellan behov och lokalkapacitet kommer enligt nuvarande planering öka mot slutet av planeringsperioden. Utrymmet bedöms dock inte som för stort och bedöms inte motivera ytterligare lokalförändringar.

Samtidigt som det planeras för en minskning av antalet grundskoleplatser planeras det för en omfattande utökning av den samlade kapaciteten för anpassad grundskola. I diagrammet nedan syns planerade kapacitetsförändringar gällande platser i anpassad grundskola under planeringsperioden.

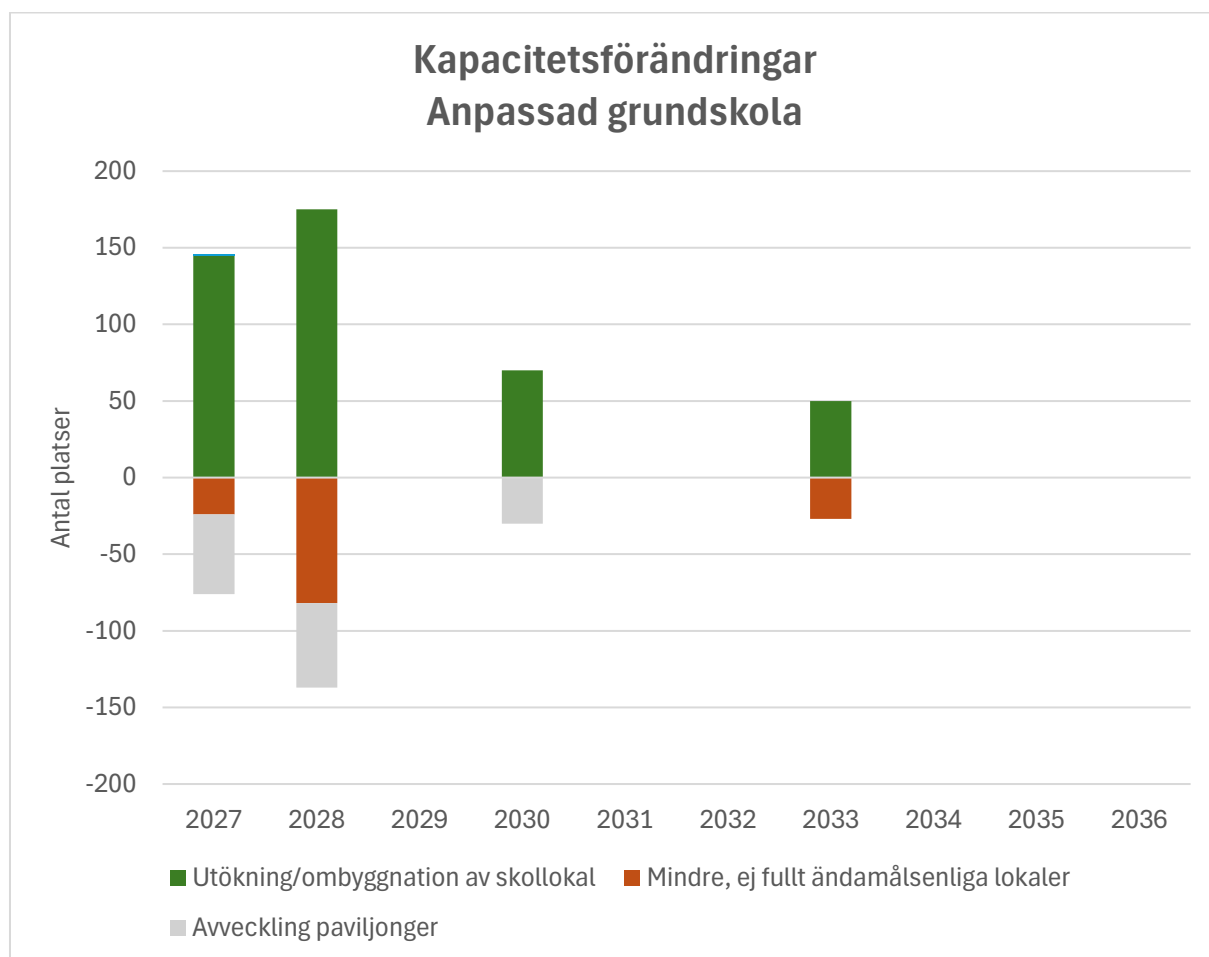

Diagram 13. Planerade kapacitetsförändringar för anpassade grundskoleplatser under perioden 2027–2036.

Under planeringsperioden finns en planering för att tillskapa cirka 440 platser i anpassad grundskola. Detta görs genom att omorganisera grundskoleenheter och anpassa lokaler för att kunna utöka befintliga anpassade grundskoleverksamheter samt för att tillskapa nya anpassade grundskoleenheter. Under perioden finns även planering för att lämna motsvarande cirka 270 platser inom anpassad grundskola då flera verksamheter i nuläget är belägna i paviljonger med tillfälligt bygglov eller lokaler som inte bedöms som fullt ändamålsenliga. Den samlade planeringen motsvarar således en utökning om totalt cirka 170 platser i anpassad grundskola

5.3.1 Lokalkostnadsutveckling

Om samtliga inriktningar i lokalbehovsplanen realiserats prognostiseras årskostnaden för lokalhyror vara cirka 869 miljoner kronor 2036. Detta innebär att grundskolenämndens

lokalkostnader kommer vara nästintill oförändrade i slutet av prognosperioden jämfört med de uppskattade hyreskostnaderna för 2026.

Diagrammet nedan visar på utvecklingen av den totala hyreskostnaden fram till och med 2036 utifrån samtliga planerade lokalförändringar under planeringsperioden, och redovisas inklusive förväntade kostnadsuppräknningar. Befintligt lokalbestånd avser lokaler som grundskolenämnden har till sitt förfogande 1 januari 2026. Tillkommande kostnader avser alla planerade investeringar i lokaler under perioden, oavsett storleken på dessa investeringar, vilket innebär att det innefattar allt från byte av dörrar till byggnation av en helt ny skola.

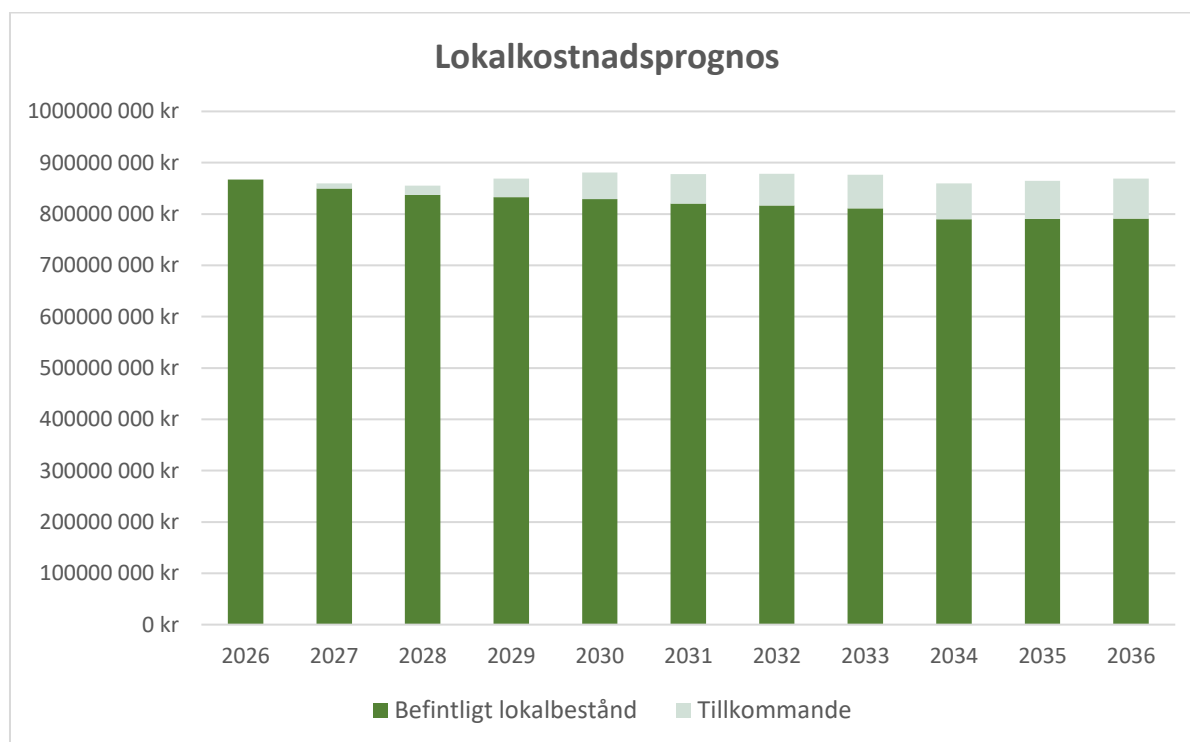

Diagram 14. Prognos för grundskolenämndens lokalkostnader under perioden 2026–2036.

Den totala hyreskostnaden för det befintliga lokalbeståndet förväntas minska med cirka 76 miljoner kronor jämfört med de uppskattade hyreskostnaderna för 2026. Minskningen av kostanden för dessa lokaler är primärt kopplad till en kostnadsminskning för kapitalinvesteringar i lokalbeståndet, men påverkas även av att lokaler lämnas under planeringsperioden. Att samtliga paviljonger lämnas under perioden får ett större kostnadsmässigt genomslag, medan avvecklingar av andra typer av befintliga lokaler inte ger samma effekt. Detta då dessa lokaler generellt är mindre och äldre lokaler med en relativt låg hyreskostnad. Kostnadsminskningen för det befintliga lokalbeståndet vägs upp av tillkommande lokalkostnader, och den totala lokalkostnaden förväntas i stort sett vara oförändrad under planeringsperioden.

Tabellen nedan visar prognostiserad lokalkostnad för åren 2026–2036, uppdelat på interna och externa lokaler. Hyran för de interna lokalerna inkluderar även hyra av interna lokaler där grundskolenämnden inte är primärhyresgäst.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Intern lokalkostnad (mnkr)	862	855	851	864	876	873	873	873	855	860	864
Extern lokalkostnad (mnkr)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Total lokalkostnad (mnkr)	867	860	856	869	881	878	878	877	860	865	869

Tabell 10. Prognostiserad lokalkostnad, uppdelat på interna och externa lokaler.

Som beskrivs i avsnitt 3.4 har det de senaste åren skett en stor ökning av grundskolenämndens lokalkostnader som en följd av en omfattande utbyggnad av nya grundskolelokaler. I diagrammet nedan presenteras lokalkostnaden under perioden 2017–2024, samt den prognostiserade lokalkostnaden fram till 2036.

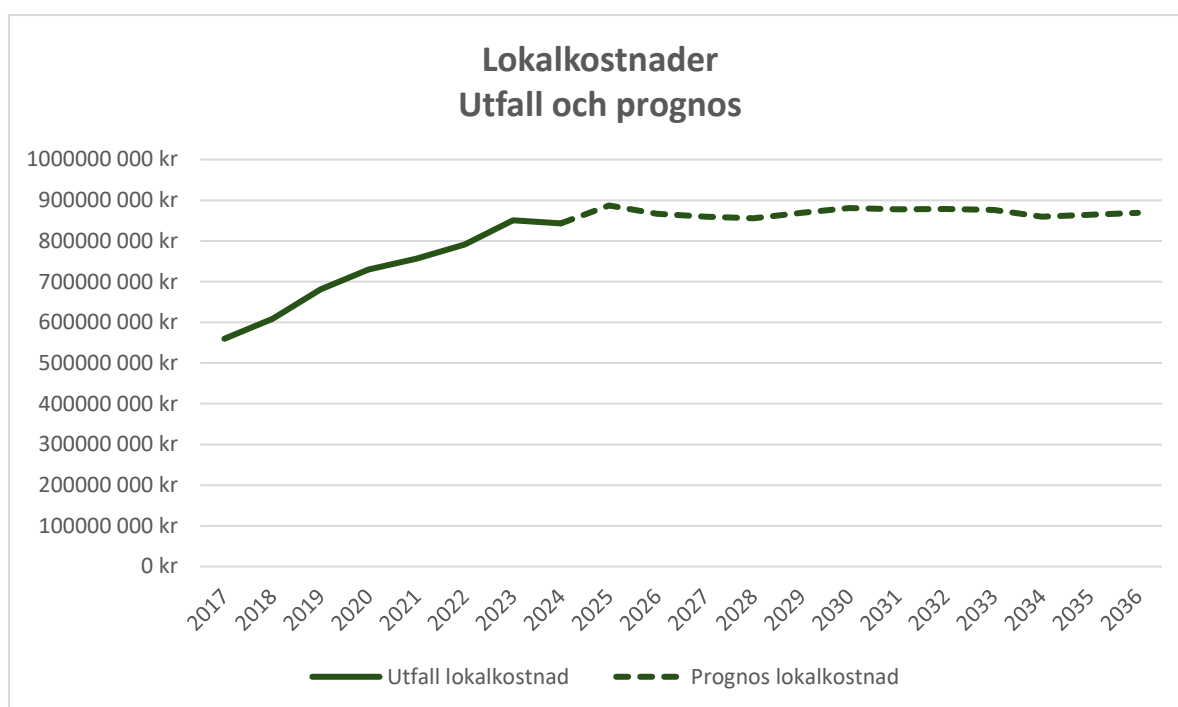

Diagram 15. Utfall av nämndens totala lokalkostnader 2017–2024 samt prognostiserade lokalkostnader 2025–2036.

Planeringen innebär att lokalkostnaderna förväntas minska de närmsta åren, för att sedan öka i samband med att Mölledalsskolan färdigställs, för att sedan åter minska något. Prognosen visar på att planeringen, som innebär senareläggningar av nybyggnationer samt att det befintliga lokalbeståndet nyttjas för att möta de förändrade behoven, får tydligt genomslag i kostnadsutvecklingen. Trots en omfattande planering för att möta det ökade behovet inom anpassad grundskola samt byggnation av en ny grundskola så förväntas en marginell ökning av grundskolenämndens samlade lokalkostnader.

I och med att antalet elever förväntas minska under planeringsperioden så innebär de i princip oförändrade lokalkostnaderna att lokalkostnaden per elev förväntas öka under perioden. I diagrammet nedan presenteras lokalkostnaden per elev under perioden 2021–2025 och prognos för lokalkostnad per elev under perioden 2026–2035. Prognosen görs genom att ställa den

prognostiserade lokalkostnadsutvecklingen mot faktiskt och prognostiserat antal elever i kommunal grundskola under perioden.

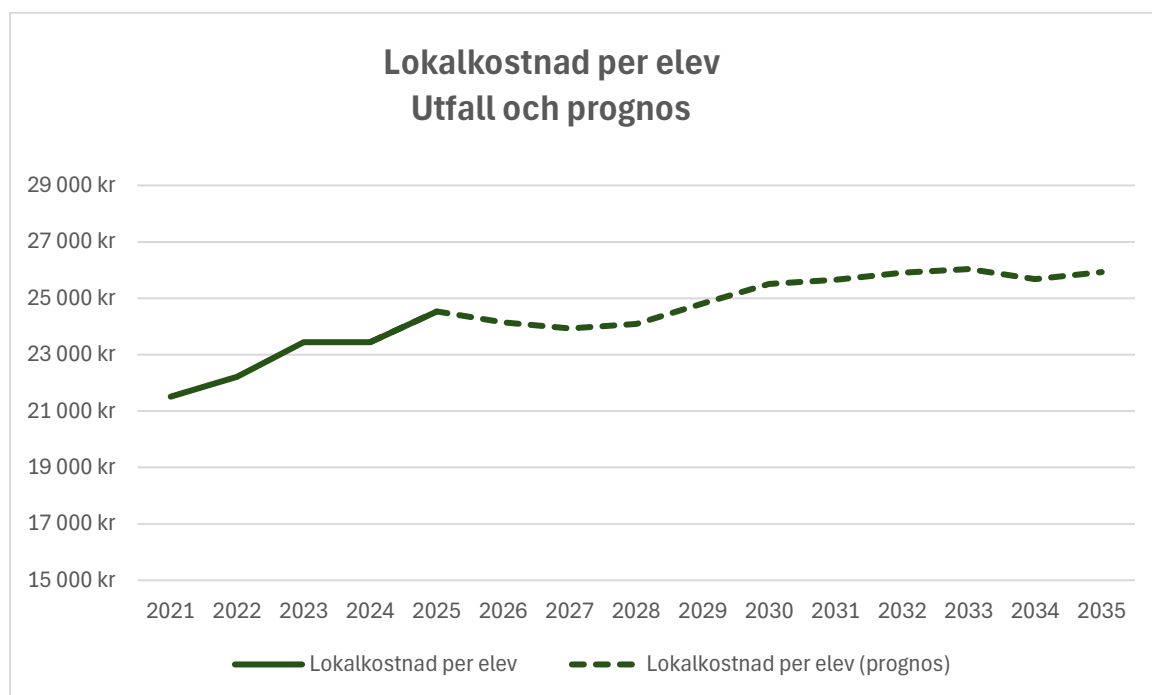

Diagram 16. Lokalkostnad per elev, utfall under perioden 2021–2024 samt prognos för perioden 2025–2035.

Lokalkostnaden per elev förväntas minska något de närmsta åren, för att sedan öka i takt med att elevunderlaget förväntas minska. Den största ökningen förväntas 2029–2030 som ett resultat av ökade lokalkostnader i och med färdigställandet av Mölledalsskolan, samtidigt som befolkningen förväntas minska som mest under dessa år. Totalt förväntas lokalkostnaderna per elev öka med cirka 1 780 kronor under perioden 2026–2036. Trots att antalet elever förväntas minska under prognosperioden så förväntas lokalkostnaden per elev inte öka i samma takt som de senaste fem åren, även om det under dessa år har skett en ökning av antalet elever.

Kostnaden för nya skolor i relation till äldre skolor har blivit större i och med Malmö stads nya internhyresmodell som trädde i kraft 2024. Samtidigt minskar lokalkostnaden för nya lokaler relativt snabbt till följd av minskningar av kostnaden för kapitalinvesteringar. Denna kostnadsminskning tillsammans med den presenterade planeringen innebär att lokalkostnaden som andel av nämndens totala budget kommer minska.

Diagrammet nedan visar på grundskolenämndens lokalkostnader, exklusive hyreskompensation till fristående verksamheter, som andel av nämndens totala kostnader. Prognosen görs genom att ställa de prognostiserade lokalkostnaderna mot en prognos för nämndens totala budget. I prognosen för nämndens totala budget tas hänsyn till att demografiersättningen förväntas minska i och med det förväntat minskade elevunderlaget.

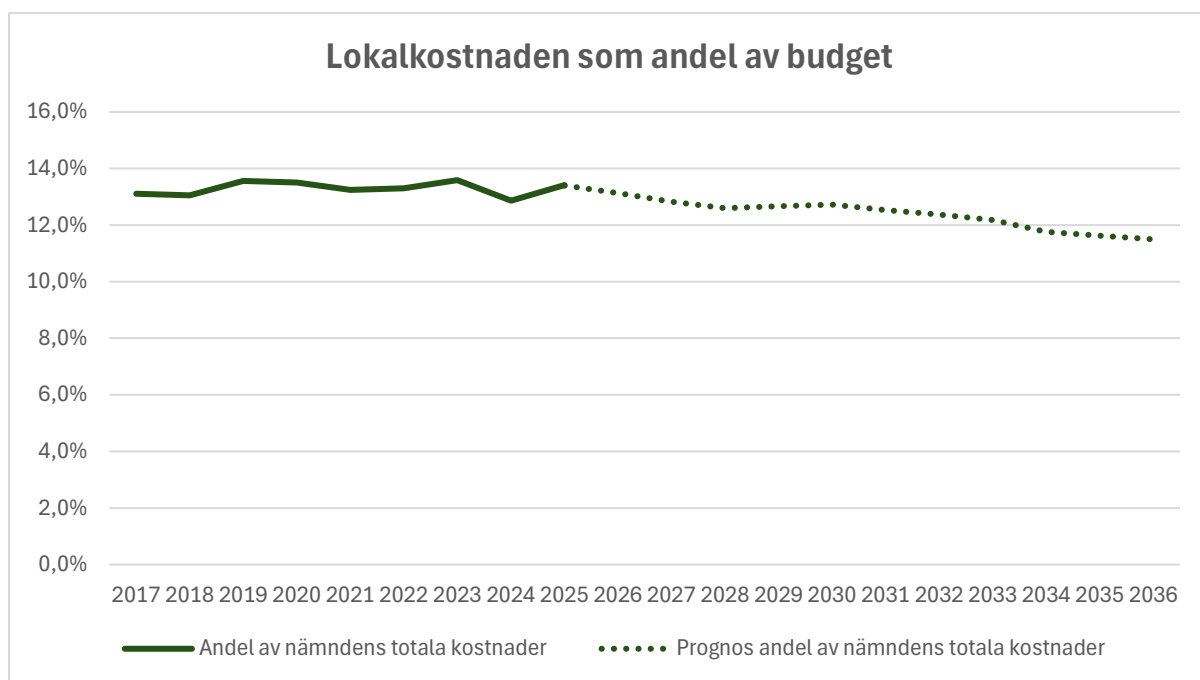

Diagram 17. Lokalkostnaden som andel av grundskolenämndens totala budget, utfall för perioden 2017–2024 samt prognos för perioden 2025–2036.

Enligt prognosen förväntas lokalkostnaden som andel av nämndens totala budget minska från dagens cirka 13,4 % till cirka 11,5 % 2036. Att lokalkostnadens andel av den totala budgeten enligt nuvarande planering förväntas minska innebär att det kommer finnas ett större utrymme för att fördela pengar till annat än lokaler mot slutet av planeringsperioden jämfört med idag.

6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler

Den långsiktiga lokalplaneringen för grundskolenämndens verksamheter påverkas av ett flertal faktorer och nämnden ser ett behov av att utveckla ett antal områden för att möta behovsutvecklingen, effektivisera lokalnyttjandet och säkerställa ändamålsenliga lokaler för verksamheterna.

6.1 Samnyttjande

I föreliggande plan finns en planering för att effektivisera lokalnyttjandet genom att bland annat avveckla tillfälliga paviljonger samt lokaler med brister, men även genom att omorganisera grundskoleverksamheter och nyttja befintliga grundskolelokaler för att utöka antalet platser inom anpassad grundskola.

Framöver finns även ett behov av att identifiera och verka för andra former av samnyttjande för att nyttja befintliga grundskolelokaler mer effektivt. I nuläget finns en planering för samnyttjande och samlokalisering av verksamheter inom grundskolenämndens verksamhetsområde, men samnyttjande med andra verksamheter, så som kulturverksamheter eller andra skolverksamheter, kan också bli aktuellt. För att möjliggöra det här behöver möjlighet att dela av befintliga grundskolelokaler utredas, och det krävs en aktiv dialog och samordning mellan olika lokalnyttjare.

6.2 Kapacitetsutredning

Under hösten 2025 genomför grundskoleförvaltningen en kapacitetsutredning av samtliga lokaler som förvaltningen bedriver grundskoleverksamhet i. Syftet med utredningen är att ta fram en aktuell lokalkapacitet för respektive grundskola utifrån en enhetlig metod och bedömningsgrund. Lokalkapaciteten ska baseras på lokalernas tekniska förutsättningar samt förvaltningens bedömning av vilka lokalförutsättningar som är nödvändiga för att bedriva grundskoleverksamhet. En central del av utredningen är därför att definiera vilka faktorer som ska anses vara dimensionerande vid bedömning av lokalkapacitet. Utöver definiering av dimensionerande faktorer innefattar utredningen framtagande av beräkningsgrunder, granskning av ritningar samt platsbesök på samtliga skolor.

Målet med kapacitetsutredningen är att få en fördjupad kunskap om lokalernas kapacitet, vilket bedöms skapa bättre förutsättningar för mer träffsäkra analyser av lokalbehovsutvecklingen på sikt. En god kännedom om lokalkapaciteten bedöms även ge förutsättningar för ett mer resurseffektivt och likvärdigt lokalnyttjande, exempelvis genom att identifiera faktorer som kan åtgärdas för att öka en skolas lokalkapacitet eller identifiera brister i en lokal som behöver åtgärdas för att säkerställa ändamålsenlighet.

Kapacitetsutredningen omfattar lokaler för grundskoleverksamhet och planeras färdigställas under tidig vår 2026. Framöver finns även ett behov av att utreda lokalkapacitet inom anpassad grundskola.

6.3 Lokalfunktionsprogram för grundskola och anpassad grundskola

Grundskoleförvaltningen arbetar med framtagande av ett nytt lokalfunktionsprogram för grundskola och anpassad grundskola. Mindre revideringar av lokalprogrammet för grundskola kommer att göras, men ett stort fokus i arbetet ligger på att utveckla lokalprogrammet för anpassad grundskola.

Målet med framtagandet av det nya lokalfunktionsprogrammet är att bättre kunna vägleda berörda aktörer inom processen för framtagande av nya lokaler beträffande ytor, funktioner och samband, samt fungera som styrdokument för en likvärdig fysisk lärmiljö i grundskola och anpassad grundskola. Det nya lokalfunktionsprogrammet för anpassad grundskola bedöms vara en viktig förutsättning för att kunna utreda anpassade grundskolors lokalkapacitet.

6.4 Behovsutveckling anpassad grundskola

Arbetet med att analysera behovsutvecklingen gällande platser i anpassad grundskola har under flera år utvecklats och det finns fortsatt ett behov av att tydligare specificera behov av olika typer av platser och anpassningar inom den anpassade grundskolan. Antalet elever med behov av anpassad grundskola ökade mer än förväntat år 2025 och prognoserna för det framtida behovet av platser och lokaler för anpassad grundskola behöver vidareutvecklas.

Vidare finns ett behov av att tydligare kunna specificera platsbehovet och identifiera behov av särskilda tillgänglighetsanpassningar eller en särskilt intryckssanerad miljö. Tillskapande av dessa särskilt anpassade lokaler kräver god framförhållning och planering, och förutsätter träffsäkra prognoser.

6.5 Tvärfunktionella samarbeten

Det finns ett fortsatt behov av tvärfunktionella samarbeten kopplat till lokalplaneringen. Det arbete som bedrivs inom den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola som är ett samarbetsforum för lokalförsörjare och lokalnyttjare är ett sådant exempel. Föreliggande lokalbehovsplan har arbetats fram genom en samplanering i denna gruppkonstellation samt i samarbete med stadsbyggnads- och fastighets- och gatukontoret. Detta är en förutsättning för att skapa en samsyn kring lokalplaneringen för grundskoleverksamheten samt för att säkerställa att lokalbehovsplanen beaktar ett helhetsperspektiv kopplat till lokalplaneringen. Det finns fortsatt ett behov av att vidareutveckla gruppens arbete och ett fördjupat samarbete bedöms innebära bättre förutsättningar för den långsiktiga planeringen.